Spravodajca Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Universitas Matthiae Belii

ERUDITIO MORES FUTURUM

Ročník 15 máj – jún 2009 Číslo 5

AKADEMICKÁ BANSKÁ BYSTRICA

Akademická Banská Bystrica 2009 z pohľadu riaditeľky súťaže

1

Zdá sa, že som nedávno písala o medzinárodnom súťažnom festivale vysokoškolských speváckych zborov Akademická Banská Bystrica (ABB) a už sme po ďalšom, 13. ročníku. Je potešiteľné, že znovu môžem konštatovať úspech našej univerzity. Pre mňa osobne je potešiteľné, že s čistým svedomím môžem konštatovať, že tieto úspechy nie sú akési *protekčné,* ale zaslúžené.

Je dobré, že v tomto finančnom marazme MŠ SR poskytlo dotáciu, je dobré, že naši študenti napriek akejsi apatii a nedocenenia kultúry a umenia sú ochotní a schopní vyburcovať sa k slušnému umeleckému výkonu, je dobré, že na tejto univerzite napriek unavujúcemu a životne dôležitému akreditačnému procesu si nájde vedenie univerzity, pedagógovia i študenti silu a čas venovať sa tomu, čo sa nedá relevantne kvantifikovať a zaškatuľkovať do nejakého kritéria KZU. Ukázali sa aj negatívne skutočnosti: ubúdajúci počet vysokoškolských speváckych zborov na Slovensku, čo sa odzrkadlilo aj v malom počte prihlásených, nízky prah kritickosti zo strany tých, ktorí sa neumiestnili na prvých miestach, uspokojenie sa organizátorov s absenciou začlenenia tohto festivalu do medzinárodného kalendára súťaží speváckych zborov. Každý deň sviatku vysokoškolského zborového spevu priniesol niečo *naj*... Slávnostný otvárací koncert bol predovšetkým v znamení svetovej premiéry skladby nášho bývalého kolegu hudobného skladateľa Jevgenija Iršaia, ktorý svoje najnovšie dielo venoval dvojnásobnému absolútnemu víťazovi ABB, dirigentovi Štefanovi Sedlickému. Skladbu venoval aj všetkým, ktorí majú radi hodnotnú a vtipnú hudbu, hudbu trošku *inú*, ktorá osloví predovšetkým mladých zborových spevákov, i starších milovníkov súčasnej hudby. Skladbu *Rundadinela* pre miešaný spevácky zbor, dychové a bicie nástroje, pod vedením Š. Sedlického predniesol Akademický zbor Banskej Bystrice, akýsi spevácky zbor ad hoc, študentov a absolventov UMB a FMU AU v B. Bystrici a inštrumentálna skupina študentov Akadémie umení a Konzervatória v Banskej Bystrici. Slávnostný a radostný charakter skladby priniesol potešenie tak pre interpretov ako aj pre poslucháčov, ukázal možnosti spolupráce študentov a pedagógov rôznych typov škôl, čo znamenalo sľubný začiatok podujatia.

2

Naj... druhého dňa bolo dôkazom, že všetko zlé môže priniesť aj čosi dobré. Pre malý počet prihlásených zborov sme nemohli otvoriť obvyklé súťažné kategórie, preto sme si doplnili festival o prehliadku sakrálnej zborovej tvorby, kde univerzitu re-

3

4

prezentoval ženský i miešaný spevácky zbor UMSZ Mladosť (dirigenti: Alfonz Poliak a Milan Pazúrik). Mali sme veľké šťastie spolupracovať so Slovenskou biblickou spoločnosťou (SBS). Jej riaditeľka Tatiana Kamenská (absolventka FHV UMB) nielen poskytla výnimočné vecné ceny účastníkom v podobe ekumenickej biblie v rodnom jazyku spevákov, ale zorganizovala aj krátku ekumenickú bohoslužbu a koncert sakrálnej tvorby v jedinečnom prostredí dreveného kostola v Hronseku. Pozitívna energia tohto premysleného duchovného stretnutia akosi nás dlho držala v okolí kostola, akoby v účastníkoch doznievali láskavé slová duchovných i tóny sakrálnej hudby.

Tretí deň bol v znamení súťaže, ktorú hodnotila renomovaná medzinárodná porota pod predsedníctvom Dr.h.c. Ondreja Lenárda, vynikajúceho dirigenta. Členovia poroty: reverend David Loden (Izrael), operný spevák a hlasový pedagóg Baek Kwang Hoon (J. Kórea, ktorý v rámci sprievodných akcií ABB ´09 viedol majstrovský kurz vokálnej interpretácie pre študentov PF UMB a FMU AU v Banskej Bystrici), Tamás Lakner (absolútny víťaz ABB ´99, MR), Štefan Sedlický (absolútny víťaz ABB ´07, SR).

Kategóriu miešaných speváckych zborov vyhral spevácky zbor Cantinovum Jyväskylä (Fínsko) s vynikajúcou dirigentkou Ritou Varonen. Zároveň toto spevácke teleso sa stalo absolútnym víťazom ABB ´09. Zdá sa, že sa oplatí premyslene zostavovať porotu. Porotkyňa minulého ročníka súťaže (R. Varonen) priviedla znamenitý zbor, ktorému porota prisúdila aj cenu SBS za interpretáciu sakrálnej zborovej skladby.

V kategórii komorných speváckych zborov 1. miesto v zlatom pásme získal komorný zbor UMSZ Mladosť UMB v Banskej Bystrici (dirigent Milan Pazúrik), ktorý príjemne prekvapil vyrovnanou úrovňou interpretácie. Súťaž priniesla ocenenie aj pre internú doktorandku PF UMB Kamilu Šimkovú. Za jej skladbu *Žobrákov sen o paláci* spevácky zbor Omnia ŽU v Žiline dostal cenu Hudobného fondu za najlepšiu interpretáciu súčasnej slovenskej zborovej skladby.

ABB už tradične znamená aj voľbu Miss ABB, kde sme mali víťazku. Titul Miss ABB ´09 získala Martina Furinová, študentka PF UMB v Banskej Bystrici.

Je koniec 13. ročníka ABB a už treba premýšľať nad ďalším ročníkom:

- začleniť súťažný festival do kalendára medzinárodných zborových podujatí, aj napriek financiám
- pouvažovať o rozšírení účastníkov o stredoškolské mládežnícke speváckе zbory,
- vyhlásiť skladateľskú súťaž na povinné skladby súťaže v r. 2011,
- obohatiť festival o ďalšie nové sprievodné akcie.

Čo na záver? Poďakovanie všetkým usporiadateľom, organizátorom a spoluorganizátorom, účastníkom, sponzorom, slovom všetkým, ktorí sa pričinili o úspešnosť tohto vysokoškolského umeleckého podujatia.

Viva la musica! Viva Universitas Matthiae Belii!

Eva Langsteinová
riaditeľka súťaže ABB ´09

Na fotografiách:
1. Absolútny víťaz ABB ´09, Cantinovum Univerzita Jyväskylä, Fínsko, dirigentka R. Varonen
2. MISS ABB ´09 - Martina Furinová, študentka PF UMB v Banskej Bystrici
3. UMSZ Mladosť UMB v B. Bystrici, dirigent M. Pazúrik
4. Otvárací príhovor rektorky UMB prof. PhDr. B. Kosovej, CSc.
5. Zo súťažných vystúpení

5

ZO ŽIVOTA REKTORÁTU

Významná návšteva na Rektoráte UMB

Dňa 24. apríla 2009 Univerzitu Mateja Bela navštívil minister zahraničných vecí Slovenskej republiky **Miroslav Lajčák**. Ministra a jeho sprievod prijala rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD. Minister vystúpil v aule Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov s prednáškou na tému *Bosna a Hercegovina na ceste od Daytonu do EÚ.*

Stretnutie s predstaviteľmi SAIA, n. o.

Dňa 19. mája 2009 na Rektoráte UMB sa uskutočnilo stretnutie prorektora pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou UMB a prodekanov pre zahraničné vzťahy UMB s výkonnou riaditeľkou **SAIA,** n.o., pani **Katarínou Koštálovou**, jej zástupkyňou pani **Oľgou Šubeníkovou** a pani **Jorgou Hanesovou.** Predmetom stretnutia boli mobility študentov a doktorandov, analýza príčin poklesu záujmu študentov a doktorandov o štipendijné programy, ako aj iné otázky týkajúce sa mobilít.

Srdečne blahoželáme

rektorke UMB prof. PhDr. Beate Kosovej, CSc.
k významnej nominácii týždenníka Slovenka
a Slovenskej televízie v ankete

SLOVENKA ROKA 2009
v kategórii Veda a vzdelávanie

Odovzdávanie cien úspešným ženám - Slovenkám roka z budovy SND odvysielala v priamom prenose Slovenská televízia dňa 11. mája 2009.

Redakčná rada

NAŠI JUBILANTI

Viacerí zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **máj – august 2009** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

Prof. PhDr. Ľudovít Višňovský, CSc.
PaedDr. Katarína Sokolová, PhD.
PhDr. Lýdia Miškolciová, PhD.
ThDr. Albin Masarik, PhD.
PaedDr. Ján Husár, PhD.
Doc. Ing. Dušan Pinka, CSc.
Prof. Ing. Ľubica Švantnerová, PhD.
Doc. Ing. Soňa Čapková, PhD.
PhDr. Mária Spišiaková
Anna Pušikárová
Ing. Eva Sopková, PhD.
Doc. Ing. Jana Marasová, PhD.
Jana Matejková
Prof. PhDr. Zdenko Kasáč, CSc.
Prof. Svetlana Pachomovová, DrSc.
Doc. PaedDr. Pavol Bartík, PhD.
Prof. Genovaité Kačiuškienė, PhD.
PhDr. Jana Šavelová
Prof. JUDr. Igor Palúš, CSc.
JUDr. Ing. Ján Gandžala
Doc. RNDr. Jaroslava Brincková, CSc.
Jaroslav Coch
Anna Fehérová
PhDr. Zdenka Krišková
Ing. Ján Jakubík
PaedDr. Lýdia Čellárová, PhD.
Prof. RNDr. Rudolf Midriak, DrSc.
Doc. RNDr. Fridrich Gregáň, CSc.
Doc. Ing. Ľudovít Trajteľ, PhD.
Vladimír Styk
Pavol Donoval
Pavel Dobrík
Pavel Vozár
Ľudmila Horvátová

JUBILUJÚCA OSOBNOSŤ UNIVERZITY

ČLOVEK, VĎAKA KTORÉMU SME RÁSTLI

Človek si môže povedať, že má v živote šťastie, ak na svojej životnej púti stretáva ľudí, ktorí sú ochotní mu pomôcť, povzbudzujú ho, podporia ho v zásadných okamihoch. Ja som také šťastie mala, pretože ma v celom mojom profesionálnom živote sprevádzal neobyčajný človek a vzácny učiteľ

prof. PhDr. Ľudovít Višňovský, CSc.

Profesor Višňovský je bytostne spätý s rozvojom Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici, či ako samostatnej inštitúcie pred rokom 1989, keď bol dlhé obdobie jej prodekanom a dekanom, alebo neskôr vo zväzku univerzity, keď bol opätovne zvolený v roku 1996 do pozície prodekana a vo voľbách v roku 1999 do funkcie jej dekana. Celé roky neúnavne budoval fakultu po všetkých stránkach. Osobitne v období po roku 1990 robil všetko preto, aby fakulta dobre obstála v nových, dovtedy nepoznaných podmienkach konkurenčného vysokoškolského prostredia, aby sa vytvorili také základy, ktoré zabezpečia jej dlhodobé úspešné fungovanie. Bol osobne zaangažovaný, keď sa akreditovali nové študijné odbory a vytvárali nové katedry, keď fakulta získala práva na doktorandské štúdiá, habilitácie docentov a inaugurácie profesorov. Bol pritom, keď sa fakulta sťahovala do nových priestorov, alebo keď rozvinula nový systém podnikateľskej činnosti. Tým všetkým smeroval fakultu k odbornej i finančnej sebestačnosti a nezávislosti, čo sa v kolísavom spoločenskom vývoji mnohokrát vyplatilo. Pod jeho vedením dosiahla významné postavenie nielen vnútri univerzity, ale i v rámci Slovenska a okolitých krajín.

Ako človek, učiteľ, ale aj ako manažér sa vždy vyznačoval primeranou náročnosťou, ale zároveň prajnosťou. Vždy vedel dobre odhadnúť ľudí a keď zbadal u človeka dobré predpoklady, neustal, kým ho nepresvedčil, aby sa snažil dosiahnuť viac. Zo všetkých svojich síl pomáhal učiteľom fakulty v ich odbornom raste. Na Pedagogickej fakulte UMB bol väčšine učiteľov buď školiteľom, členom komisie, alebo oponentom pri obhajobách dizertačných, habilitačných prác, alebo pri vymenúvacom konaní na profesora. Tieto isté pozície zastával v kvalifikačných konaniach množstva učiteľov Fakulty prírodných vied, Fakulty humanitných vied alebo Ekonomickej fakulty UMB. Zároveň bol dlhoročným členom univerzitnej a troch fakultných vedeckých rád vnútri univerzity. Dá sa preto bez preháňania povedať, že zaznamenal nezmazateľnú stopu v kvalifikačnom raste celej našej vysokej školy.

Táto jeho činnosť však prekračuje hranice univerzity. Ľudskú aj profesionálnu pomoc poskytoval kolegom na temer všetkých slovenských klasických univerzitách, ale aj v Čechách, v Poľsku a v Maďarsku. Pritom sa v odborných oponentských stanoviskách nikdy nezaoberá detailmi, nevytýka kolegom maličkosti a formality, oceňuje skôr koncepčný prínos človeka k svojmu odboru, možnosti jeho rastu, predpoklady pre jeho budúce pôsobenie vo funkcii alebo vo vede. Vie vždy na človeku nájsť to, čo je hodné pozornosti.

Profesor Višňovský si zaslúži hlbokú úctu za to, čo vykonal v prospech rozvoja slovenskej a českej pedagogiky a príbuzných vied. A to nielen svojimi prácami z teórie výchovy, z problematiky vzdelávania učiteľov alebo metodológie pedagogiky. Ako profesor pedagogiky sa totiž premyslene postaral o to, aby sa v Banskej Bystrici v deväťdesiatych rokoch vytvorilo po Bratislave druhé centrum rozvoja tohto vedného odboru na Slovensku, v ktorom vyrástli noví profesori a docenti a okolo nich mladí doktorandi. Vďaka existencii silného odboru pedagogika sa podnietil aj rozvoj príbuzných odborov a kvalifikačný rast učiteľov najmä v pedagogickej psychológii, sociálnej práci, andragogike a vo viacerých odborových didaktikách. V období značnej stagnácie týchto odborov v Bratislave a na českých fakultách, bola tak vtedy Pedagogická fakulta UMB skutočným záchranným kolesom pred zánikom študijných odborov pre pedagógov, psychológov a didaktikov v Prešove, v Nitre, v Trnave, ale aj v Olomouci, Plzni, Ostrave, Ústí nad Labem, ba dokonca aj v Bratislave a v Prahe. Nemožno sa preto čudovať, že všade, kam na akademickej pôde profesor Višňovský príde, vítajú ho s otvorenou náručou.

Toto o ňom platí aj na základných a stredných školách, pretože vychoval nespočítateľné tisíce učiteľov a viedol stovky diplomových prác. Vždy mal rád svoju prácu a svojich študentov. Študenti obľubovali jeho prednášky, pretože cítili jeho zanietenie a schopnosť zaujať. Ešte aj dnes má sústavne niekoho v kancelárii, študenti s ním konzultujú nielen svoje študijné záležitosti, ale často aj osobné rozhodnutia a pracovné perspektívy. Je totiž známy tým, že dokáže reálne zhodnotiť situáciu, uvážlivo poradiť a predvídať dôsledky.

Mohla som to sledovať ako jeho prodekanka, keď v rokoch 1999 až 2002 vo funkcii dekana fakulty bol mojím priamym nadriadeným. Obdivovala som, ako vie dopredu odhadnúť, kde asi bude najväčší problém a preventívne urobiť kroky, aby tento problém nakoniec nenastal. Jeho životné skúsenosti mu umožňovali byť niekoľko krokov pred nami. Každý z nás, ktorí sme s ním pracovali, bez ohľadu na to, či sme boli mladí, alebo s trochou šedín, dostal od neho dôveru a zodpovednosť. Vyžadoval však od nás to isté, čo od seba: poctivosť, dôkladnosť, čo najlepšie splnenie zverených úloh a hľadanie ciest, ako sa problémy dajú vyriešiť. Nebránil rozumnej iniciatíve mladších, aj keď bola trochu riskantná. Vedel tiež pochopiť, že človek nemusí mať vždy najlepší deň. Preto nerobil drámu z drobných neúspechov, ktoré každodenná práca prináša, nikdy však nezabudol oceniť a niekoľkokrát verejne vyzdvihnúť, ak niekto urobil niečo skutočne dobre, ak jeho práca priniesla škole osoh a úspech. Každý z nás sa preto od neho učil ako pracovať s ľuďmi.

Takéto pozitívne ľudsky hodnotné postoje zaujímal aj k ľuďom, ktorí sa k nemu nezachovali najlepšie a vďaka nim mohol so vztýčenou hlavou prekonať aj ťažké obdobie po roku 1989. Bola som svedkom ako začiatkom osemdesiatych rokov na ministerstve školstva tvrdošijne bojoval proti bratislavskej presile za zachovanie štúdia histórie a chémie na banskobystrickej fakulte. Keď sa mu to nepodarilo, našiel spôsob, ako sa postarať o svojich zamestnancov. Podobne v najťažších chvíľach v novembri 1989, keď ešte nikto nevedel ako sa situácia vyvinie, nehľadel na seba, ale urobil ako vtedajší dekan také prezieravé rozhodnutia, aby sa neublížilo žiadnemu študentovi alebo učiteľovi. Nedal na sebe znať, ako hlboko sa ho potom dotkli nespravodlivé obvinenia vyrieknuté v revolučnom ošiali, ale konal ako človek s veľkým „Č“ – nezanevrel na ich autorov, ba niektorým ďalej pomáhal v ich odbornom raste.

Profesor Višňovský má pre svoje ľudské kvality mnoho priateľov, ktorých sa obetavo zastane, ale aj priamo upozorní na chybné kroky. Protestuje, keď sa niekomu ubližuje, alebo keď vidí prejav neúcty voči kolegovi, ktorý pre školu niečo vykonal. Pravidelne nás poteší, ale zároveň aj zahanbuje, keď v našom uponáhľanom živote nikdy nezabudne na naše meniny alebo narodeniny.

Pretože náš Ľudko, ako ho voláme, má rád dobré vínko, pripíjam mu na zdravie a ďakujem za všetko, čo pre každého z nás a našu vysokú školu vykonal. Aj keď sa hovorí, že každý je nahraditeľný, neviem si predstaviť, kde by bez neho dnes bola naša fakulta a univerzita. Želám Ti, pán profesor, všetko len to najlepšie!

Prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.
rektorka UMB

Médiá o nás...

Dátum	Periodikum	Príspevok	Obsah
4/6/2009	Slovenka	Tešia ma úspechy druhých	Profil prof. Beaty Kosovej, rektorky UMB. Predstavenie kandidátky na Slovenku roka 2009.
23. – 25. 4. 2009	AZTV	Festival zborového spevu Viliama Figuša Bystrého	Prof. Pazúrik hovorí o festivale zborového spevu V. F. Bystrého v B. Bystrici.
4/28/2009	Radio ONE	Celoštátna súťaž študentov v ŠVA	KTV je poriadateľom celoštátnej súťaže študentov v ŠVA v sekciách teórie športu a vedách a v pohybových skladbách dňa 29. 4. 2009.
5/1/2009	Radničné noviny mesta BB	Univerzita tretieho veku otvára v akademickom roku 2009 - 2010 štúdium	Ponuka štúdia UTV na akademický rok 2009 - 2010. Podmienky prijatia, kontaktné informácie.
5/5/2009	Rádio Expres	Banská Bystrica ožije festivalom zborového spevu	Súťažný festival vysokoškolských speváckych zborov ABB 2009.
5/11/2009	STV 1	Slovenka roka	Priamy prenos z odovzdávanie cien úspešným ženám - Slovenkám roka z budovy SND. V kategórii veda a vzdelávanie nominovaná prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., rektorka UMB.
5/11/2009	SME	Do Banskej Štiavnice sa vracajú školy	Slovenské univerzity postupne vracajú svoje pracoviská do Banskej Štiavnice. Od budúceho roka otvára externé štúdium aj Ekonomická fakulta UMB. Štúdium hotelierstva a cestovného ruchu by malo študovať 40 - 60 vysokoškolákov.
5/12/2009	SME	Školy zdierali, ministerstvo mlčí	Osemnásť z dvadsiatich verejných vysokých škôl porušilo zákon pri vyberaní školného v minulom akademickom roku. Nepochybili iba Univerzita Mateja Bela a Univerzita veterinárneho lekárstva.

Prehľad pripravil: Ing. Marian Lihan, referát propagácie a VV R UMB

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania Ekonomickej fakulty UMB jubiluje

45

V akademickom roku 2008/2009 si Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici pripomína 45. výročie svojho vzniku. Pri príležitosti tohto jubilea zorganizovala konferenciu „Cestovný ruch – teória a prax v podmienkach globalizácie“, ktorá sa konala v dňoch 14. a 15. mája v hoteli Sitno vo Vyhniach. Jej cieľom bolo prezentovať výsledky vedeckého bádania a praktických skúseností z cestovného ruchu v podmienkach globalizácie s dôrazom na využívanie kultúrneho a prírodného dedičstva, inovácie, rozvoj ľudských zdrojov a politiku štátu v rozvoji cestovného ruchu. Konferencia bola určená absolventom katedry, partnerom katedry vo vede

1

a výskume, podnikateľom v cestovnom ruchu a odbornej verejnosti, ktorých sa na konferencii, spolu s členmi jubilujúcej katedry, zišlo takmer osemdesiat. Okrem domácich účastníkov sa konferencie zúčastnili aj hostia z vysokoškolských pracovísk z Českej republiky. Záštitu nad konferenciou prevzala rektorka UMB v Banskej Bystrici prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., ktorá sa prvého dňa rokovania aj osobne zúčastnila. Za vedenie univerzity sa konferencie zúčastnila aj prorektorka a zároveň členka katedry prof. Ing. Milota Vetráková, PhD., dekanku Ekonomickej fakulty UMB prof. Ing. Máriu Uramovú, PhD. zastupoval prodekan fakulty Ing. Vladimír Hiadlovský.

Na adresu programového výboru konferencie prišlo 34 písomne spracovaných a akceptovateľných príspevkov od 40 domácich a zahraničných autorov. Príspevky boli spracované do zborníka vydanom na CD nosiči, ktorý dostali účastníci už počas prezentácie. Počas dvojdňového rokovania odznelo spolu 13 zaujímavých príspevkov nielen renomovaných autorov, ale aj mladých učiteľov a doktorandov. Viaceré z nich vyvolali diskusiu, resp. polemiku. Vzájomnú výmenu názorov, poznatkov a skúseností, ale aj príjemnú zábavu umožnila katedra svojim hosťom počas spoločenského večera obohateného o krátky kultúrny program a degustáciu slovenských vín. Príjemnú a pohostinnú atmosféru počas rokovania i mimo neho vytvoril manažment a zamestnanci hotela Sitno vo Vyhniach, ktorý sa stále viac stáva renomovaným kongresovým hotelom.

Jubileum katedry je vhodnou príležitosťou aj na uvedenie stručnej faktografie o jej vzniku a činnosti. Predhistória katedry začína školským rokom 1957/58, v ktorom na vtedajšej Vysokej škole ekonomickej (VŠE) v Bratislave vzniklo v rámci študijného odboru „ekonomika vnútorného obchodu“ študijné zameranie „cestovný ruch a verejné stravovanie“. Študijné zameranie malo od začiatku ekonomický charakter, o rok neskôr sa zmenilo na študijnú špecializáciu na Fakulte odvetvových ekonomík VŠE v Bratislave k 1. februáru 1964. Išlo o prvé vysokoškolské pracovisko svojho druhu v krajinách strednej a východnej Európy, až následne vznikli podobné pracoviská v Prahe, vo Varne a v Drážďanoch. Keďže štúdium cestovného ruchu sa od začiatku spájalo so štúdiom verejného (spoločného) stravovania, katedra sa najskôr musela „popasovať“ s okolím nielen o svoj názov, ale aj o náplň činnosti, a ako každé nové pracovisko aj o pomenovanie zabezpečovaného študijného odboru, resp. špecializácie. Pomenovanie na katedru ekonomiky cestovného ruchu a verejného stravovania s identickým názvom študijného odboru sa dosiahlo v roku 1966. V roku 1969 bola katedra preradená na novovytvorenú Obchodnú fakultu VŠE v Bratislave.

Nová história katedry sa začala písať v akademickom roku 1973/74, v ktorom bola preradená do Banskej Bystrice. Na jej základe vzniklo detašované pracovisko Obchodnej fakulty VŠE, ktoré formovalo obsahové, personálne a organizačné predpoklady pre vznik samostatnej Fakulty ekonomiky služieb a cestovného ruchu (FESCR) VŠE s celoštátnou pôsobnosťou v roku 1977. Vzniku fakulty predchádzalo zriadenie študijného odboru „ekonomika služieb a cestovného ruchu“ v roku 1975. Novembrové udalosti roku 1989 a následná radikálna zmena spoločensko-ekonomických podmienok z centrálne riadenej ekonomiky na trhovú ekonomiku vyvolali už v letnom semestri 1988/89 potrebu pracovať v úplne iných a v značnej miere neznámych spoločensko-ekonomických podmienkach. K výraznej obsahovej prestavbe štúdia došlo v akademickom roku 1990/91 zaradením nových predmetov (manažment, podnikateľská činnosť v cestovnom ruchu a i.), zmenami obsahu vyučovaných predmetov a obohatením ponuky vyučovaných predmetov o množstvo voliteľných a nepovinných predmetov. Súčasťou zmien bolo aj relatívne osamostatnenie štúdia cestovného ruchu v študijnom odbore „cestovný ruch a spoločné stravovanie“. Upravil sa názov katedry na Katedru cestovného ruchu a spoločného stravovania, ktorý je aktuálny dodnes.

Začiatok ďalšej etapy činnosti katedry sa datuje dňom 1. júla 1992, kedy sa stala

súčasťou Ekonomickej fakulty (zmena pôvodného názvu FESCR) novovzniknutej Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. V roku 1996 bolo rozhodnutím Ministerstva školstva SR priznané právo konať štátne skúšky v študijnom odbore „cestovný ruch“ v súlade s vtedajšou novou klasifikáciou študijných odborov v SR. V roku 1997 získala katedra/fakulta na obdobie šiestich rokov prestížnu európsku akreditáciu udelenú akreditačnou komisiou EFAH so sídlom v Bruseli jednej zo špe-

cializácií študijného odboru „ekonomika a manažment hotelierstva a pohostinstva“. Začiatok nového storočia a tisícročia sa viaže nielen so začiatkom výučby v kreditovom systéme štúdia založenom na zásadách Európskeho prenosu kreditov (ECTS), ale aj so získaním akreditácie Ministerstva školstva SR pre bakalárske a inžinierske štúdium študijného odboru „cestovný ruch“ (1999/2000) na obdobie troch rokov. Doktorandské štúdium cestovného ruchu sa uskutočňovalo v akreditovaných študijných odboroch fakulty „odvetvové a prierezové ekonomiky“ a „riadenie a ekonomika podnikov“. Pre všetky tri stupne štúdia v novokonštituovanom študijnom odbore „8.1.1. cestovný ruch“ získala fakulta/katedra akreditáciu Ministerstva školstva SR v roku 2004. Ide o bakalárske štúdium v študijnom programe „cestovný ruch“, inžinierske štúdium v troch študijných programoch „ekonomika podniku cestovného ruchu“, „riadenie cestovného ruchu“ a „interkultúrna komunikácia v cestovnom ruchu“ a doktorandské štúdium v študijnom programe „cestovný ruch“, ktoré je ojedinelé v európskom priestore. Uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenovanie profesorov v študijnom odbore „cestovný ruch“ bolo priznané v roku 2006. V súčasnosti, spolu s ostatnými pracoviskami fakulty, je katedra „čakateľkou“ na výsledok zatiaľ poslednej akreditácie, ktorý by mal byť známy v najbližších dňoch.

Súčasná činnosť katedry je výsledkom jej doterajšieho vývoja, podmieneného a ovplyvňovaného nielen vnútornými faktormi, ale aj vonkajším spoločensko-ekonomickým prostredím. Vo výsledkoch jej činnosti je zúročené poznanie 49 interných učiteľov a vedeckovýskumných pracovníkov, viacerých interných doktorandov, či predtým vedeckých ašpirantov. V súčasnosti tvorí kolektív katedry 15 interných učiteľov, z toho 3 sú na čiastkový pracovný úväzok. Jedna tretina súčasného kolektívu členov katedry pôsobí na katedre viaceré desaťročia. Z hľadiska kvalifikačnej štruktúry ide o 3 profesorov, 4 docentov, 7 odborných asistentov PhD. a 1 odborného asistenta. Súčasťou kolektívu je aj 5 interných doktorandiek a sekretárka.

Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania je plnohodnotným vysokoškolským pracoviskom, gestorom študijného odboru „cestovný ruch“, ktorý v súčasnosti na fakulte študuje množstvo študentov denného a externého bakalárskeho, inžinierskeho štúdia a doktorandského štúdia. Za obdobie svojej existencie (1964/65 – 2007/08) vychovala 2651 absolventov, čo v každom akademickom roku predstavovalo okolo 60 promovaných inžinierov. Do roku 1989 išlo aj o študen-

5

tov z rôznych častí sveta – Afganistanu, Beninu, Bulharska, Cypru, Chorvátska, Ekvádoru, Etiópie, Iraku, Konga, Laosu, Nikaraguy, Sudánu, Sýrie, po roku 1990, resp. v súčasnosti ide o študentov z Českej republiky, Fínska, Francúzska, Nemecka, Rumunska, Turecka, USA, ktorí študovali, resp. študujú najmä druhý stupeň štúdia, prípadne absolvujú ročné, semestrové alebo kratšie študijné pobyty. Spätnú väzbu s absolventmi zabezpečuje katedra prostredníctvom klubu absolventov, ktorý svojou činnosťou nadväzuje na aktivity sekcie absolventov katedry, ktorá vznikla už v roku 1984 pri príležitosti 20. výročia vzniku katedry. Mnohí absolventi katedry sa úspešne etablovali vo sfére teórie alebo praxe cestovného ruchu, resp. mimo nej. Určite nie je nezaujímavou skutočnosť, že dvaja absolventi sú ministrami súčasnej vlády Českej republiky.

Vedeckovýskumná činnosť katedry je zameraná na teoretický i aplikovaný výskum, ktorému sa venuje každý člen katedry nielen jednotlivo, ale najmä kolektívnou účasťou na riešení hlavne grantových projektov. Výstupmi sú publikované vedecké monografie, príspevky vo vedeckých a odborných zborníkoch, odborné knižné publikácie, učebné texty, oponované výskumné projekty, príspevky vo vedeckých a odborných časopisoch vrátane stále aktuálnej *Ekonomickej revue cestovného ruchu,* ktorá vychádza nepretržite od roku 1968 doteraz. Na ilustráciu je možné uviesť, že po roku 1990 sa na katedre riešilo 9 projektov financovaných zo zdrojov grantových agentúr GAV, VEGA a KEGA, 2 medzinárodné grantové projekty, spracovalo sa 35 štúdií pre orgány štátnej správy a inštitúcie cestovného ruchu, 26 vedeckých a knižných monografií nielen doma, ale aj v zahraničí. Od roku 1990 organizovala katedra 16 vedeckých konferencií, na 10 konferenciách sa spolupodieľala, vydala 6 vedeckých zborníkov (Acta oeconomica) a 7 zborníkov z vedeckých monografií. Po roku 1990 bolo obhájených 20 dizertačných a 7 habilitačných prác z cestovného ruchu.

Nezanedbateľné sú kontakty so zahraničnými a tuzemskými partnermi, partnermi z oblasti teórie a praxe, zamerané na výmenu poznatkov a skúseností v rôznych sférach spoločného záujmu, výmenu študijnej literatúry, zapájanie sa do spoločných projektov, organizovanie mobilít študentov i učiteľov, zabezpečovanie prevádzkových a diplomových praxí ap. Spolupráci s praxou napomáha aj kolektívne členstvo katedry vo Zväze hotelov a reštaurácií SR, v Slovenskej asociácii cestovných kancelárií a cestovných agentúr, v Slovenskom zväze vidieckeho turizmu a agroturizmu, záujmovom združení LAVEX – lanovky a vleky a ďalších.

Aktivity katedry za rok 2008 ocenila dekanka Ekonomickej fakulty UMB udelením titulu „najlepšie pedagogické a vedeckovýskumné pracovisko fakulty“. Udržanie tohto ocenenia v bližšom, či vzdialenejšom období si vyžiada množstvo ďalšej intenzívnej práce všetkých členov a doktorandov katedry.

doc. Ing. Ján Orieška, PhD.
vedúci katedry

Na fotografiách:
1. Pohľad na účastníkov konferencie
2. Z rokovania účastníkov konferencie, zľava prof. Vetráková (prorektorka UMB), Ing. Kuliffay (generálny riaditeľ sekcie turizmu MH SR), prof. Kosová (rektorka), Ing. Valentová (VŠE v Prahe)
3. Prof. Ing. Marian Gúčik, PhD., garant študijného odboru CR
4. Na konferencii: zľava riaditeľka DJGT Zvolen Ing. Kršková, prof. Vetráková, prof. Patúš, prof. Kosová
5. Členovia Katedry CR a SS EF UMB

Medzinárodná vedecká konferencia Studia Romanistica Beliana

Neustály a dynamický vývoj v oblasti románskych štúdií a snaha o výmenu poznatkov na medzinárodnej úrovni poskytli Katedre romanistiky FHV impulz na zorganizovanie medzinárodnej vedeckej konferencie pod názvom *Studia Romanistica Beliana* s podtitulom *Románske štúdie: súčasný stav a perspektívy*, ktorá sa uskutočnila v dňoch 26. – 27. marca 2009 na pôde Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici, za významnej podpory francúzskeho, talianskeho a španielskeho veľvyslanectva na Slovensku.

Konferencie sa zúčastnilo vyše šesťdesiat vedeckých a pedagogických pracovníkov z renomovaných univerzít a vedeckých pracovísk zo Slovenska aj zo zahraničia. Svojou návštevou nás poctili zástupcovia z Českej republiky, Poľska, Francúzska, Španielska, Talianska, Švédska, Chorvátska, Turecka a Rakúska.

Cieľom konferencie bolo zmapovať súčasný stav výskumu románskych jazykov na Slovensku a v rámci EÚ, poukázať na aktuálne rozpracované otázky a priblížiť perspektívy ďalšieho vývoja. Tento zámer sa podarilo uskutočniť prostredníctvom prezentovania poznatkov, skúseností a výsledkov vedeckej činnosti vo veľmi rôznorodom diapazóne príspevkov, ktoré boli tematicky rozdelené do štyroch základných oblastí: lingvistickej, literárnej, didaktickej a translatologickej.

Medzinárodnú konferenciu Studia Romanistica Beliana otvorili 26. marca v dopoludňajších hodinách prorektor pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou UMB doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD. a PhDr. Katarína Chovancová, PhD., vedúca Katedry romanistiky Fakulty humanitných vied. Po slávnostnom úvode nasledovali tri hlavné plenárne prednášky, ktoré predniesli prof. Massimo Arcangeli z Univerzity Mateja Bela, prof. Amr Helmy Ibrahim z Univerzity Paris – Sorbonne a doc. Dr. Jiří Chalupa z Univerzity Mateja Bela. Popoludní sa uskutočnili ďalšie prednášky a následné odborné diskusie, ktoré prebiehali paralelne v troch jazykových sekciách: francúzskej, talianskej a španielskej. Prvý deň rokovaní uzavrela prehliadka centra mesta Banskej Bystrice, ktorá mala účastníkom priblížiť miestny kolorit a históriu. Po nej nasledovala slávnostná recepcia v priestoroch hotela Lux, kde mali účastníci konferencie možnosť pokračovať v prehlbovaní profesionálnych aj osobných kontaktov.

Séria prednášok a diskusie v jednotlivých sekciách pokračovali aj v piatok 27. marca a vyvrcholili v skorých popoludňajších hodinách.

Konferencia svoj cieľ jednoznačne splnila: široká diferencovanosť príspevkov domácich aj zahraničných autorov poskytla komplexný pohľad na súčasný stav aj budúce perspektívy ďalšieho vývoja a výskumu v oblasti románskych jazykov. Odborná diskusia na akademickej pôde podporila vzájomnú konfrontáciu rôznych vedeckých prístupov a názorových prúdov. Cenná výmena poznatkov zahraničných účastníkov zároveň poskytla nové podnety pre ich ďalšiu vedeckú či pedagogickú činnosť a otvorila dvere potenciálnej medzinárodnej spolupráci.

Zborník referátov, ktoré na konferencii odzneli, bude čoskoro vydaný u talianskeho vydavateľa s podporou Univerzity v Cagliari a prof. Massima Arcangeliho, garanta študijného programu taliansky jazyk a kultúra, ktorý Katedra romanistiky FHV zastrešuje.

Mgr. Ivona Kompišová
Mgr. Dana Ďurovková
Katedra romanistiky FHV UMB

Ako ďalej v štandardizačných snahách v rámci cudzojazyčnej a počítačovej prípravy učiteľov po ukončení ESF projektu na PF UMB

Európsky sociálny fond

Zo súčasného smerovania medzinárodného trhu práce v 21. storočí vyplývajú okrem základných profesijných odborných a pedagogicko-psychologických kompetencií nasledujúce 'novodobé' požiadavky na profesiu učiteľa: interkultúrna profesijná kompetencia (osvojiť si nadnárodný pohľad na rôzne možnosti učiteľskej prípravy, ako aj výkon tejto profesie); cudzojazyčná kompetencia (ovládať aktívne cudzie jazyky vrátane odbornej sféry na medzinárodne porovnateľnej úrovni); IT kompetencia.

Pedagogická fakulta UMB reflektovala tieto požiadavky o. i. v rámci projektu „šitého na mieru" potrieb učiteľov s názvom *Cielená jazyková a počítačová príprava budúcich učiteľov.* Projekt č. SOP ĽZ-2005/NP1-040, kód ITMS: 11230100436 bol v rokoch 2006 – 2008 spolufinancovaný Európskou úniou a podporený z Európskeho sociálneho fondu. Štvorsemestrovú jazykovú prípravu UNIcert®u – Level I. v podobe štyroch predmetov Eurolingua English ukončilo 29 študentov, z ktorých 27 úspešne absolvovalo certifikačné skúšky B1. Z pôvodných 30 frekventantov ECDL – študentov učiteľských odborov – školenia ECDL absolvovalo 28 študentov a certifikát ECDL získalo 28 študentov. Podotýkame, že celá spomenutá príprava má v súčasnosti na PF UMB status výberových predmetov.

Od ukončenia projektu v októbri 2008 uplynuli takmer celé dva semestre. Počas nich pokračovala príprava v oboch zameraniach rovnakou formou počítačovej (ECDL) ako aj jazykovej (Eurolingua English) prípravy nových frekventantov (spolu cca 50 študentov PF UMB). Niektorí z nich, ktorí už predtým absolvovali 2 semestre prípravy Eurolingua English, dostali dokonca príležitosť urobiť si certifikované skúšky Eurolingua English v tomto akademickom roku. Túto možnosť úspešne využili 7 študenti. Tí, ktorí s touto prípravou v akademickom roku 2008/2009 len začali, budú postupovať rovnako ako frekventanti v období riešenia projektu s podporou ESF ďalšími dvoma predmetmi na budúci rok, nakoľko podmienkou ukončenia oboch týchto zameraní a pripustenia k certifikačným skúškam je absolvovanie minimálne 4 semestrov počítačovej alebo jazykovej prípravy.

Pre ďalšie roky by bolo z hľadiska rastúcich požiadaviek na kompetencie učiteľov potrebné podobným spôsobom pripraviť a akreditovať ďalší stupeň II. UNIcert®u – medzinárodného unifikovaného systému štúdia cudzích jazykov nefilologických študentov na univerzitnej úrovni, umožňujúcich širšej báze študentov učiteľských odborov získať kvalifikáciu porovnateľnú s ostatnými krajinami EÚ.

Doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.,
koordinátor projektu PF UMB
dhanesova@pdf.umb.sk

Koren(i)e kultúry

EUROPEAN CULTURAL STUDIES

Dňa 25. marca 2009 sa v Thurzovom dome v Banskej Bystrici uskutočnila netradičná medzinárodná vedecká konferencia s názvom *Koren(i)e kultúry*. Organizátormi podujatia boli PaedDr. Janka Pálková, PaedDr. Helena Bálintová, PhD. z Katedry európskych kultúrnych štúdií FHV UMB a Alliance Française v Banskej Bystrici.

Dr. Bálintová, ktorá slávnostne otvorila konferenciu, vo svojom príhovore vysvetlila názov podujatia, ktorý zámerne evokoval dve rôzne a predsa veľmi blízke rozmery kultúry – jej korene a jej korenie. Následne Dr. Bálintová predstavila nové logo katedry európskych kultúrnych štúdií, ktoré svojou grafickou kompozíciou vyzdvihuje poslanie študijného programu EKŠ, konkrétny slogan EKŠ totiž znie: *„učíme krásu vnímať, tvoriť, šíriť"*. Autorom loga je Marcel Kupko, študent 2. ročníka tohto študijného programu, ktorý (zadarmo!) pracoval na výrobe loga niekoľko mesiacov a po jeho cizelovaní do finálnej podoby sponzorsky zabezpečil výrobu viacerých reklamných tabúľ s týmto logom, za čo mu patrí nielen obdiv, ale i úprimné poďakovanie všetkých členov i študentov Katedry EKŠ.

Prvým prednášajúcim bol Jeho Excelencia pán Henry Cuny, veľvyslanec Francúzska v Slovenskej republike, ktorý prezentoval svoju reflexiu o európskych hodnotách ako podstate koreňov a korenia kultúry. Pán veľvyslanec v prejave vyzval slovenských študentov, aby si aktívne uvedomovali, že žijeme dôležitý moment vývoja ľudstva, keďže práve v tomto období dochádza k spájaniu národov v Európe. V závere prejavu pán veľvyslanec ocenil logo EKŠ, ktoré podľa jeho slov odráža jeho prednášku a s úsmevom vyzdvihol význam organizovania akcií tohto typu. Ďalším prednášajúcim hosťom bola p. Diana Cooper-Richet, ktorá navštívila UMB už pred rokom, kedy bola prítomná pri podpisovaní bilaterálnej dohody medzi UMB a Université de Versailles Saint-Quentin-en-Yvelines, na ktorej pôsobí nielen ako špecialista na francúzske baníctvo 19. storočia, ale aj ako prorektorka. Diana Cooper-Richet v úvode pochválila Evu Florekovú, študentku 1. ročníka Mgr. stupňa ŠP EKŠ, ktorá v rámci programu ERASMUS absolvovala v zimnom semestri tohto akademického roka študijný pobyt na univerzite vo Versailles a dodala, že už teraz sa teší na ďalších skvelých študentov ŠP EKŠ.

Dr. Bálintová (tretia zľava) predstavuje nové logo katedry európskych kultúrnych štúdií

Vo svojej prednáške poukázala na sociálne a kultúrne aspekty francúzskeho baníctva v období 19. storočia, priblížila ich charakteristiky a špecifiká, pričom všetci prítomní si mohli počas jej prezentácie uvedomiť podobnosť koreňov slovenskej a francúzskej kultúry. Nasledujúcim prednášajúcim bol p. Thierry Côme z Université de Reims Champagne-Ardenne, ktorý vo svojom príspevku pomocou mnohých konkrétnych príkladov poukázal na skutočnosť, že aj kultúra má ekonomickú hodnotu, ktorá spočíva najmä v kultúrnej hodnote daného kultúrneho artikla. Prezentované príspevky francúzskych odborníkov vyvolali viaceré otázky v publiku a podnietili zaujímavú diskusiu, pri ktorej striedanie francúzskeho a slovenského jazyka nebolo žiadnou bariérou. Vzhľadom na presiahnutie časového limitu konferencie nebolo možné odprezentovať príspevky ďalších hostí. Všetky príspevky prednášajúcich budú publikované v monografii s rovnomenným názvom *Koren(i)e kultúry*.

Na záver sa žiada poďakovať vedeniu i zamestnancom Thurzovho domu nielen za poskytnutie históriou dýchajúcich priestorov, ale aj za ich ochotnú a ústretovú spoluprácu pri organizovaní konferencie.

Veríme, že všetci účastníci konferencie, približne 70 študentov ŠP EKŠ, kolegovia z FHV UMB a partneri Alliance Française v Banskej Bystrici, odchádzali z tohto podujatia bohatší o ďalšie poznatky o kultúre, jej koreňoch i korení, a snáď sa táto netradičná medzinárodná vedecká konferencia stala pre nich ďalším delikátne lahodným korením ich poznania a vzdelania.

Studenti ŠP EKŠ počas konferencie Koren(i)e kultúry

PaedDr. Janka Pálková
Katedra európskych kultúrnych štúdií FHV UMB
Autor fotografií: Miroslava Chabadová, študentka 1. ročníka ŠP EKŠ

Deň, ktorý zmýval z našej duše prach každodennosti

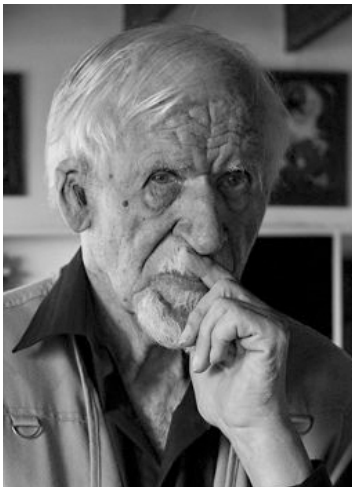
Bola to skutočná slávnosť ducha. Univerzita Mateja Bela udelila dňa 16. apríla 2009 Milanovi Rúfusovi čestný titul doctor honoris causa in memoriam. Udelila to „znamenitej osobnosti, ktorá sa svojou umeleckou aktivitou a verejným účinkovaním ako básnik, esejista, prekladateľ, vysokoškolský pedagóg významne podieľala na prezentovaní slovenskej literatúry a povznesení duchovnej kultúry v slovenskom i svetovom priestore“ – ako hlása sprievodný bulletin k podujatiu, ktorý s takou žičlivou pozornosťou a vrúcnou pedantnosťou pripravila dr. Slavomíra Očenášová-Štrbová, PhD.

Nebolo na tejto prívetivo aktuálnej slávnosti rečníka, ktorý by sa neusiloval naplniť jedinečnosť týchto chvíľ. (Okrem Milana Rúfusa dostalo sa tejto pocty poľskému profesorovi Piotrovi J. Kuncemu a švajčiarskemu profesorovi René Schaffhauserovi).

Magda Rúfusová to povedala takto:

„Keby tu stál môj manžel, iste by sa Vám prihovoril tak, ako to bolo pre neho príznačné – básňou. Bola by ódou na túto výnimočnú chvíľu. Veľmi by si ju vážil a cítil by sa poctený, a tak to robím za neho. Bol rovnako skvelým človekom v každom rozmere jeho bytia ako aj skvelým básnikom. Veľké i zložité myšlienky dokázal vyjadriť jednoduchými slovami a veršami, ktorým porozumeli malí aj veľkí. Tak ho poznajú čitatelia na jeho milovanom Slovensku i v zahraničí. Stojac tu na akademickej pôde, nedá mi nespomenúť, že Milan Rúfus bol aj pedagógom. Vychoval aj desiatky učiteľov, a tak sa aj ich prostredníctvom stále prihovára ďalším generáciám. Ako ho poznám, o túto poctu by sa podelil aj so svojimi bývalými študentmi – kolegami. Všetko, čo robil, robil srdcom naplneným láskou a pokorou. Deo gratias.“

Bolo mi cťou byť účastnou tejto inaugurácie.

Eva Kollárová

Odborná prednáška Mgr. Viery Hanuliakovej

Dňa 2. apríla 2009 sa v aule Fakulty humanitných vied UMB na Ružovej ulici konala odborná prednáška Mgr. Viery Hanuliakovej, profesionálnej tlmočníčky francúzskeho, španielskeho a českého jazyka akreditovanej pri inštitúciách EÚ. Tlmočníčka Hanuliaková prijala pozvanie oddelenia prekladateľstva a tlmočníctva Katedry romanistiky už po tretíkrát od roku 2006. V prednáške s názvom *Tlmočenie v EÚ – prierez prípravou a prácou akreditovaných tlmočníkov* oboznámila študentov prekladateľstva a tlmočníctva so špecifickými požiadavkami spojenými s osobou tlmočníka, využívanými technológiami, referenčnými materiálmi a externými tlmočníckymi službami. Prezentácia bola spojená s praktickými ukážkami tlmočenia a aplikáciou vyššie uvedených technológií a tlmočníckych služieb na jednotlivé pracoviská európskych inštitúcií a stretla sa u študentov aj pedagógov s veľkým ohlasom. Prednáška sa uskutočnila vďaka finančnej podpore občianskeho združenia FILOLÓG, ktorému touto cestou srdečne ďakujeme.

Katedra romanistiky FHV UMB,
oddelenie prekladateľstva a tlmočníctva

1. *Študenti prekladateľstva a tlmočníctva na prednáške*
2. *Mgr. Viera Hanuliaková, profesionálna tlmočníčka francúzskeho, španielskeho a českého jazyka*
3. *Mgr. Dagmar Veselá, KRO – oddelenie tlmočníctva a prekladateľstva pri predstavovaní Mgr. Hanuliakovej*

Stretnutie s poslancami Európskeho parlamentu na FPVaMV UMB

V rámci informačnej kampane pred blížiacimi sa voľbami do Európskeho parlamentu sa na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela dňa 3. apríla 2009 uskutočnilo zaujímavé diskusné podujatie s názvom *Fórum občana*, ktorého organizátorom bola Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku. Ako hlavní diskutéri sa na podujatí zúčastnili traja poslanci Európskeho parlamentu za Slovensko Irena Belohorská, Anna Záborská a Vladimír Maňka, ako aj riaditeľ Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku Róbert Hajšel. Pozvanie prijal aj primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor. Akademickú obec zastupovali prorektor Univerzity Mateja Bela doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD. a prodekan Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB prof. PhDr. Ján Koper, PhD.

Podujatie otvoril prodekan FPVaMV UMB prof. PhDr. Ján Koper, PhD., ktorý vo svojom vystúpení o. i. pripomenul dlhodobú výbornú spoluprácu medzi FPVaMV UMB a Informačnou kanceláriou Európskeho parlamentu, ktorej výsledkom bola napr. aj spoločná organizácia medzinárodnej vedeckej konferencie INTERPOLIS v roku 2007. Po príhovoroch prorektora UMB doc. PhDr. Jána Chorváta, PhD. a primátora Banskej Bystrice Ivana Saktora sa prítomným prihovoril riaditeľ IKEP Róbert Hajšel, ktorý poukázal na nízku účasť občanov SR v predchádzajúcich voľbách do Európskeho parlamentu a zároveň vyjadril nádej, že aj toto podujatie prispeje k lepšej informovanosti občanov o význame tejto európskej inštitúcie a tým aj k vyššej účasti v nadchádzajúcich „eurovoľbách“, ktoré sa uskutočnia 6. júna 2009. Slovo následne dostali prítomní europoslanci. Irena Belohorská zdôraznila význam prijatia Lisabonskej zmluvy, ktorá podľa nej posilňuje nielen kompetencie Európskeho parlamentu, ale aj národných parlamentov. Navyše ide o prvý základný dokument EÚ, na príprave ktorého sa podieľali aj tzv. nové členské štáty, vrátane Slovenska. Anna Záborská vo svojom vystúpení vyzdvihla dôležitosť volieb do Európskeho parlamentu, pričom za jednu z hlavných príčin nízkej volebnej účasti označila skutočnosť, že mnohí občania si dostatočne neuvedomujú význam voľby svojich reprezentantov do tejto európskej inštitúcie. Vladimír Maňka sa venoval otázke riešenia súčasnej hospodárskej krízy, pričom v tejto súvislosti poukázal na dôležitosť spoločného boja EÚ proti tzv. daňovým rajom, kvôli ktorým štátom unikajú nezanedbateľné príjmy, ktoré by mohli byť použité na protikrízové opatrenia. Na záver panelu vystúpili s odbornými príspevkami PhDr. Adriana Mikulčíková, PhD. z Katedry politológie FPVaMV UMB a Mgr. Radovan Geist, PhD. z portálu euraktiv.sk, ktorí vo svojich vystúpeniach analyzovali príčiny a načrtli možné riešenia krízy zastupiteľskej demokracie v podmienkach EÚ, ktorá súvisí aj s nezáujmom občanov o voľby do Európskeho parlamentu. V následnej diskusii dostali priestor na otázky aj prítomní študenti, ktorí sa zaujímali napr. aj o to, ako vyzerá bežný pracovný deň poslanca Európskeho parlamentu, ale aj o možnosť stáží v Európskom parlamente a v kanceláriách jednotlivých europoslancov.

PhDr. Erik Pajtinka, PhD.

Prednášky doc. PhDr. Taidy Novákovej, CSc. a PhDr. Jaroslava Stahla, PhD. o najnovšej situácii a trendoch v tlmočení na Slovensku a v krajinách EÚ

Prednášky doc. PhDr. Taidy Novákovej, CSc. s názvom *Tlmočenie a tlmočníci v európskom parlamente (analýza prvého legislatívneho obdobia)* a PhDr. Jaroslava Stahla, PhD. s názvom *Trendy na tlmočníckom trhu na Slovensku a v Európe*, ktorá sa z iniciatívy PaedDr. Zdenka Dobríka, PhD. a Mgr. Jany Laukovej, PhD. z Katedry germanistiky s oddelením prekladateľstva a tlmočníctva (KG OPT) FHV UMB uskutočnila dňa 28. 4. 2009 na pôde Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela, bola jedným z veľmi zaujímavých a obohacujúcich príspevkov v oblasti konzekutívneho aj simultánneho tlmočenia, hlavne z hľadiska tlmočníckej praxe.

Doc. Nováková na základe svojich dlhoročných praktických skúseností priblížila všetkým účastníkom obraz o súčasnej situácii v rámci Európskej únie a situácii v Bruseli, predovšetkým v Európskom parlamente. Dr. Stahl podrobne vykreslil aktuálny stav a trendy na súčasnom tlmočníckom trhu nielen na Slovensku, ale aj v rámci Európskej únie. Naši vzácni hostia sa snažili motivovať študentov, budúcich absolventov odboru prekladateľstvo a tlmočníctvo našej fakulty, aby sa snažili využiť všetky možnosti, ktoré sa im naskytnú, a uchádzali sa o voľné miesta ako stáli zamestnanci – tlmočníci EÚ. Tlmočníkov v Bruseli totiž stále nie je dostatok a Slovenská republika naďalej potrebuje tlmočníkov ako stálych zamestnancov EÚ. Aj táto skutočnosť ich priviedla ku konštatovaniu, že existencia odboru prekladateľstvo a tlmočníctvo na Fakulte humanitných vied UMB nie je akýmsi umelým konštruktom a snahou niekoľkých ľudí zachovať tento odbor aj v budúcnosti, ale vyplýva zo súčasných aktuálnych potrieb trhu práce, predovšetkým na pôde európskych inštitúcií, ale aj mimo nich.

Doc. Nováková a Dr. Stahl komplexne tematizovali celkovú situáciu v oblasti tlmočníckeho vzdelávania na Slovensku, priblížili priebeh konkurzov, akreditačných skúšok a postgraduálnych kurzov, ktoré prebiehajú na Filozofickej fakulte UK v Bratislave.

Uvedené prednášky boli pokračovaním rozsiahlejšieho cyklu podujatí tohto typu a nadviazali na prednášku doc. Novákovej s názvom *Súčasné trendy v tlmočení v krajinách EÚ*, ktorá sa uskutočnila dňa 26. 4. 2006 ešte na pôde bývalej Filologickej fakulty UMB. Na základe vzájomnej dohody budú podobne zamerané prednášky pokračovať ďalej v nasledujúcom akademickom roku.

Jana Lauková, Zdenko Dobrík
KG OPT FHV UMB

Štefánik ako ho nepoznáme

V tomto roku v máji uplynulo presne deväťdesiat rokov od tragickej smrti nášho národného dejateľa Milana Rastislava Štefánika. Pri tejto príležitosti sa študentská organizácia Efpolit – Asociácia frankofónnych študentov rozhodla pripraviť v úzkej spolupráci s Francúzskym veľvyslanectvom na Slovensku a s podporou Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici v dňoch 21. - 22. apríla konferenciu pod názvom *M. R. Štefánik – politik a diplomat*. Pozvanie prijali a na podujatí sa zúčastnili predseda Zahraničného výboru NR SR Boris Zala, diplomat, spisovateľ a správca Diplomatického múzea MZV SR Miroslav Musil, Peter Baláž z Úradu vlády SR, bývalý minister obrany SR Pavol Kanis, bývalý veľvyslanec SR v Rumunsku a Moldavsku Peter Kopecký, doktorand Slovenskej akadémie vied a spoluautor knihy o M. R. Štefánikovi Michal Kšiňan a zástupcovia Spoločnosti M. R. Štefánika z Brezovej pod Bradlom.

Témy prednášok obsiahli celý Štefánikov život, profesionálne pôsobenie a jeho tragickú smrť. Prednášajúci uviedli úplne nový pohľad na Štefánikovo dielo, život, súkromie a povahu. Najpútavejšiu časť rozprávania o Štefánikovom živote tvorili jeho vášnivé vzťahy so ženami. Málokto tuší, že bol aspoň štyrikrát zasnúbený so štyrmi rôznymi ženami. Každá z nich patrila do vyššej spoločnosti a často mu pomáhali pri získavaní dôležitých kontaktov. Mnohé dámy ho opisovali ako osudovú lásku svojho života. Za jeho najväčšiu lásku je, podľa viacerých účastníkov konferencie, považovaná Giuliana Benzoniová.

Najobšírnejšie sa prednášajúci venovali diplomatickej činnosti M. R. Štefánika. Podľa dobových dokumentov jeho najdôležitejšou úlohou bolo pripraviť pôdu pre rokovania medzi hlavnými predstaviteľmi dohodových štátov s predstaviteľmi vznikajúceho Československa a vytvorenie Československých légií. Štefánikov osobný šarm, intelekt a bystrý úsudok mu pomohli dosiahnuť nejeden úspech na poli diplomacie.

Najmä kvôli vede sa mu otvorili brány Francúzska. Svojou prácou si tam získal uznanie a neskôr aj občianstvo. Astronómia mu zabezpečila lístok do Ekvádoru, Polynézie a Brazílie, kde v roku 1912 pozoroval zatmenie Slnka. Ako zdôraznil

Michal Kšiňan, Štefánik vyznával heslo: „Veda pre ľudí, nie veda pre vedu.“ Jeho odborné vedomosti pomáhali lámať ľady medzi národmi. Štefánik založil meteorologickú službu pre francúzske, rumunské a vznikajúce československé letectvo.

Dráha vojaka sa pre Štefánika začala v letectve. Pán Musil dodáva, že doň vstúpil ako dobrovoľník na začiatku prvej svetovej vojny. Zakrátko sa stal poručíkom a aj keď letectvo bolo v tom čase chápané len ako pomocná sila armády, zostával mu verný. Každý prednášajúci pripomenul vyznamenania, ktorých sa mu dostalo na poli vojenstva. Získal hodnosť generála, dôstojníka čestnej légie a po vytvorení ČSR aj titul ministra vojny.

Milovníkov konšpiračných teórií určite potešila prednáška Pavla Kanisa, ktorá sa podrobnejšie sústredila na rôzne verzie vysvetlenia tragickej smrti Štefánika. Na pretras prišli možnosti ako letecká havária zapríčinená samotným Štefánikom, samovražda, alebo dokonca úmyselné zostrelenie lietadla. Tieto udalosti vsadil Pavol Kanis do historického kontextu boja o moc v novovzniknutej ČSR.

Počas konferencie mohli poslucháči získať ucelený pohľad na Milana Rastislava Štefánika nielen ako na významnú osobnosť našich národných dejín, ale aj ako na vášnivého človeka zapáleného pre vec, vedca a umelca. Štefánik tiež prehodnotil a prispôsobil svoju životnú dráhu momentálnym potrebám svojho národa. Napriek nízkemu vzrastu ukázal svoju veľkosť. Jeho život najlepšie vystihujú jeho slová, v ktorých hovorí, že treba žiť naplno, mať zanietenie a vášeň pre to, čo robím, ale pri tom rešpektovať zanietenie iných.

Zuzana Koperová
Efpolit

Študenti FPVaMV UMB na mládežníckom samite NATO

V dňoch 2. – 4. apríla študenti FPVaMV UMB Simona Kordošová a Miroslav Mizera reprezentovali Slovensko na Mládežníckom samite atlantistov, ktorý bol sprievodným podujatím samitu NATO v Štrasburgu-Kehli. Spolu s 350 mladými lídrami z 57 krajín sveta sa zúčastnili diskusií o budúcnosti Severoatlantickej aliancie. Okrem delegátov Asociácie Atlantickej zmluvy, medzi ktorých patrili i spomínaní slovenskí reprezentanti, boli na diskusiách prítomní aj študenti z École Nationale d´ Administration (l´ENA) a z Office franco-allemand pour la Jeunesse (OFAJ). Podujatie sa konalo pri príležitosti 60. výročia vzniku NATO a bolo v poradí už štvrtým mládežníckym samitom, na ktorom sa zúčastnili študenti FPVaMV (po samitoch v Istanbule, Rige, Bukurešti).

Študenti, ktorí sú zároveň členmi Slovenskej atlantickej komisie, mimovládnej organizácie zaoberajúcej sa bezpečnosťou a medzinárodnými vzťahmi, tak i tento rok diskutovali o otázkach bezpečnosti a s osobnosťami medzinárodného významu len deň pred výročným samitom NATO. Okrem generálneho tajomníka NATO Jaapa de Hoop Scheffera, ktorý fórum oficiálne otvoril, sa so študentmi rozprávali i francúzsky filozof Bernard-Henri Lévy, Dan Hamilton z Johns Hopkins University, ako aj novinári z New York Times, Financial Times, ZDF a Economist. Celé podujatie bolo naživo vysielané na niekoľkých internetových stránkach, ako aj francúzskou televíziou France 3 Alsace, v ktorej štúdiu sa fórum konalo.

Jedným z vrcholov medzinárodnej konferencie bol prejav 44. amerického prezidenta Baracka Obamu, ktorý adresoval 5000 člennému publiku v mestskej hale v Štrasburgu. Práve na tomto mieste Barack Obama prvýkrát spomenul ideu denuklearizácie Európy, ktorú o dva dni na to rozvinul v Prahe počas oficiálnej návštevy Českej republiky.

Miroslav Mizera
Slovenská atlantická komisia

XXXI. ročník Festivalu V. Figuša-Bystrého v Banskej Bystrici a Univerzita Mateja Bela

Víťazný Dečínsky pěvecký sbor DEČÍN, Česká republika, (foto P. Režný)

V dňoch 23. – 26. 4. 2009 sa konal v Banskej Bystrici jeden z najstarších festivalov zborového spevu Viliama Figuša-Bystrého, na Slovensku datovaný ako 31. ročník. Jeho história priniesla množstvo zmien počas vývoja festivalu (od festivalu mestských speváckych zborov až po renomovaný medzinárodný festival so všetkým čo mu patrí).

Festival pravidelne každý rok (posledných desať rokov) začína prvý deň vedeckým seminárom, ktorého úlohou je zachytávať, mapovať i spracovávať odkazy hudobných skladateľov, spracovávať analýzy jednotlivých diel autorov všetkých vekových kategórií. Práve tu zohráva nemalú úlohu Univerzita Mateja Bela ako spoluorganizátor, a ktorej podiel prostredníctvom Katedry hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UMB, ale aj ŠVK-LHM v Banskej Bystrici je nemalý. V tomto roku prebiehala už tretia časť analytického pohľadu *Skladatelia Banskej Bystrice III*, ktorý sa venoval najmladšej skladateľskej generácii (P. Špilák, A. Didiová, J. Haško, J. Dubovec, a i.) spätej s týmto mestom. Nezabudlo sa ani na tohtoročné spomienkové jubileum na A. Zemanovského. Moderátorky i odborní garanti medzinárodného seminára doc. Mgr. art. M. Strenáčiková, CSc. z KHv PF UMB a PhDr. M. Bárdiová, PhD. z ŠVK-LHM spolu s autorom tohto príspevku pripravili za posledné tri roky bohatú symbolickú genézu spracovania zborovej tvorby banskobystrických skladateľov v rôznych podobách a príspevkoch, ktoré poodkryli mnohé tajomstvá z dielní jednotlivých generácií hudobných skladateľov a upravovateľov i osobností nášho mesta. Ukázalo sa, že máme byť na čo hrdí.

V úvodnom festivalovom koncerte sa hneď ako prvý predstavil Univerzitný miešaný spevácky zbor Mladosť pri PF UMB spolu s Miešaným speváckym zborom Konzervatória J. L. Bellu v Banskej Bystrici a Spevácky zbor Evanjelického Gymnázia v Tisovci. Vystúpenie na tomto podujatí okrem prezentácie zboru a univerzity bolo aj vhodnou prípravou na medzinárodnú súťaž speváckych zborov Akademická Banská Bystrica 2009.

Tohtoročná súťažná prehliadka, ktorá sa konala v dvoch kategóriách – pre chrámové spevácke zbory a svetské spevácke zbory v oblasti duchovnej a sakrálnej hudby – prebiehala ako inak v Rímsko-katolíckom farskom kostole „Nanebevzatia Panny Marie“. Súčasťou festivalu bola aj druhá súťažná prehliadka – oblastná súťaž detských speváckych zborov Banskobystrického kraja pod názvom *Mládež spieva,* ktorá sa konala v ZUŠ J. Cikkera v Banskej Bystrici a z ktorej víťaz postupuje na tohtoročnú celoslovenskú súťaž Mládež spieva.

V hlavnej súťaži svetských speváckych zborov v kategórii sakrálnej hudby si víťazstvo a zlaté pásmo spolu s finančnou odmenou za 1. miesto vybojoval Dečínsky pěvecký sbor Dečín z Českej republiky s dirigentom prof. PaedDr. J. Holubcom, PhD. V kategórii chrámových speváckych zborov si vavríny odviezli z Banskej Bystrice Chrámový zbor Campana z Brezničky pri Lučenci s dirigentkou Mgr. art. Oľgou Budínskou.

Úspešný priebeh celého festivalu Viliama Figuša-Bystrého opäť „namotivoval“ organizátorov na prípravu 32. ročníka, ktorého súčasťou bude 12. ročník súťaže detských speváckych zborov v zmysle vyplnenia jednoročnej medzery celoslovenského festivalu Mládež spieva.

prof. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc.
KHv PF UMB

Spolupráca REIC s UMB

Regionálne európske informačné centrum Banská Bystrica funguje už druhé grantové obdobie ako hostiteľská štruktúra **Europe Direct.** Za sebou má množstvo úspešných aktivít venovaných tematike Európskej únie s rôznymi cieľovými skupinami.

V súčasnom grantovom období plánuje REIC pokračovať vo svojej činnosti a naďalej rozvíjať svoje aktivity. V oblasti informačných služieb občanom a širokej verejnosti chce REIC Banská Bystrica tiež poskytovať aktuálne informácie týkajúce sa otázok Európskej únie, sprostredkovať ponuku informačných materiálov a podporných dokumentov, poskytovať informácie týkajúce sa legislatívy, politiky a orgánov EÚ.

Za veľmi významnú možno považovať spoluprácu s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici. V spolupráci so Zastúpením Európskej komisie v Slovenskej republike a Ekonomickou fakultou Univerzity Mateja Bela sa Centrum už v minulosti podieľalo na organizácii viacerých medzinárodných vedeckých konferencií na prioritné komunikačné témy Európskej únie: *Verejné financie a euro*, *Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť*, *Euro ako nástroj stability a rastu, Európske financie, 10 rokov hospodárskej a menovej únie* a iné. Medzinárodná vedecká konferencia *Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť* sa uskutočnila na pôde Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v minulom roku pod záštitou podpredsedu vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny Dušana Čaploviča a vedúcej Zastúpenia Európskej komisie na

Slovensku Andrey Elschekovej-Matisovej v spolupráci s REIC Banská Bystrica. Diskusné fórum sa stretlo s pozitívnymi ohlasmi nielen zo strany študentov, ale aj vedeckého výboru, ktorí tvorili odborníci z akademickej obce a verejného sektora. Pozvanie na vedeckú konferenciu venovanú desiatemu výročiu Hospodárskej a menovej únie prijali vzácni hostia ako Ján Figeľ, člen Európskej komisie zodpovedný za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mládež a Ivan Šramko, guvernér Národnej banky Slovenska. V aktuálnom období zavedenia eura na Slovensku rezonovala najmä téma vplyvu spoločnej meny na ekonomiku a život občanov. Predmetom

pripravovanej tohtoročnej jesennej konferencie bude podpora tvorivých a inovačných prístupov v rôznych odvetviach ľudskej činnosti, keďže rok 2009 je v EÚ *Rokom tvorivosti a inovácie*.

V rámci svojej publikačnej činnosti pokračuje REIC v publikovaní odborných príspevkov v periodickom informačnom spravodajcovi REIC Banská Bystrica „Európa v regiónoch“, ktorý vydáva s trojmesačnou periodicitou a bezplatne ho distribuuje mimovládnym organizáciám, školám, malým a stredným podnikateľom a kľúčovým inštitúciám v regióne. V informačnom spravodajcovi sú publikované aktivity REIC, zaujímavosti z diania v Európskej únii, správy EÚ, informácie o partnerstvách a projektoch. **Vedecký časopis Region Direct** vydávaný v spolupráci s Ekonomickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Národohospodárskou fakultou Ekonomickej univerzity v Bratislave a Spoločnosťou pre regionálnu vedu a politiku vychádza dvakrát ročne a tematicky je zameraný na rozvoj regiónov v kontexte európskych rozvojových politík Európskej únie, problematiky regionálneho rozvoja a európskej integrácie. Priestor v odbornom časopise je venovaný najmä vedeckým štúdiám, diskusným príspevkom a recenziám slovenských aj zahraničných prispievateľov.

Aj vďaka spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici sa EUROPE DIRECT centru v Banskej Bystrici darí šíriť aktuálne informácie z Európskej únie smerom k mladým ľuďom, študentom Univerzity a aj radovým občanom v miestnom regióne. Usporiadané konferencie sú prínosom nielen pre študentov, ktorí tvoria budúcnosť EÚ, ale aj pre samotných organizátorov a členov vedeckých tímov. Regionálne európske informačné centrum v Banskej Bystrici preto plánuje pokračovať v kooperácii s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici aj v ďalšom období a verí, že táto spolupráca bude ako po iné roky veľmi úspešná.

Ing. Peter Pisár, PhD.
riaditeľ, Regionálne európske informačné centrum Banská Bystrica
www.reic.sk
info@reic.sk

Medzinárodná vedecká konferencia na EF UMB
Úloha územných samospráv v regionálnom rozvoji

Katedra regionálneho rozvoja a verejnej správy Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela zorganizovala dňa 22. mája 2009 na pôde EF UMB s podporou Mesta Banská Bystrica, Banskobystrického samosprávneho kraja a Únie miest medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom *Úloha územných samospráv v regionálnom rozvoji.*

Cieľom konferencie bola výmena najnovších teoretických poznatkov a praktických skúseností v oblasti úloh a postavenia územných samospráv v regionálnom rozvoji a bola určená nielen zástupcom akademickej obce, ale aj odbornej verejnosti. Výstupom konferencie bude vedecký recenzovaný zborník Acta Oeconomica.

Medzinárodná vedecká konferencia bola zameraná na štyri základné témy: vplyv štrukturálnych fondov na rozvoj regiónov, kompetencie miestnych a regionálnych samospráv a ich implementácia v rozvoji území, nástroje územných samospráv v manažmente a marketingu území a environmentálne aspekty regionálneho rozvoja. Každému tematickému okruhu bola venovaná osobitá pozornosť a účastníkov jednotlivé príspevky podnietili k bohatej diskusii.

Konferenciu svojou účasťou poctili odborníci z prestížnych slovenských i zahraničných vysokých škôl a univerzít, ale aj zástupcovia z praxe, ako napríklad predseda Banskobystrického samosprávneho kraja doc. Ing. Milan Murgaš, PhD., prof. PhDr. Miroslav Foret, CSc., rektor SVŠE v Znojme, prof. Robert Shipley z University of Waterloo, Wojciech Sonta z Poľska, RNDr. Kvestoslava Matlovičová, PhD. a prof. RNDr. René Matlovič, PhD., rektor Prešovskej univerzity, prof. Ing. Ľubica Švantnerová, PhD., prodekanka EF UMB a ďalší hostia.

Záštitu nad konferenciou prevzali prof. Ing. Mária Uramová, PhD., dekanka EF UMB, doc. Elena Žárska z NHF EU Bratislava a prof. Ladislau Klein pôsobiaci na Fakulte ekonomických vied, Vasil Goldis Western University of Arad.

V diskusii sa účastníci zamerali na základné okruhy problémov, ktoré v problematike územných samospráv v rozvoji územia v súčasnosti rezonujú. Účastníci konferencie dospeli k názoru, že územné samosprávy – miestne a regionálne sú vytvorené v určitom politickom, ekonomickom a právnom prostredí, sú na tomto prostredí závislé, sú ním ovplyvňované a pracujú s nástrojmi, ktoré sú v zásade produktom tohto prostredia. Činnosť územných samospráv ovplyvňujú procesy globalizácie, ktorým čelia. Pri riešení ich dopadov zohrávajú práve územné samosprávy kľúčovú úlohu, rovnako ako pri implementácii politiky Európskej únie a zabezpečovaní dostupnosti finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov. Územné samosprávy v rozvoji územia by mali venovať zvýšenú pozornosť využívaniu nástrojov plánovania, ktoré majú na usmerňovanie rozvoja územia ako sú územný plán, strategické dokumenty a pod., v rátane marketingových plánov. Pri realizácii cieľov rozvoja územných samospráv je nevyhnutná tak vzájomná spolupráca, ako aj spolupráca s kľúčovými hráčmi v území, vrátane vytvárania verejno-súkromných partnerstiev. Z pohľadu ďalšieho rozvoja sa účasť verejnosti v plánovacích a rozhodovacích procesoch javí ako nevyhnutná. Územné samosprávy majú kľúčovú úlohu v adaptačných procesoch na súčasné zmeny v ekonomike, v environmentálnej situácii (napr. v adaptačných opatreniach na klimatické zmeny), v racionálnom využívaní zdrojov a využívaní produkčného potenciálu krajiny. Toto majú územné samosprávy spoločné. Zásadné rozdiely sú tak v rozdielnych potenciáloch území, ktoré spravujú, ako aj v spôsobe vykonávania svojich kompetencií, ako využívajú zdroje a nástroje, ktoré majú k dispozícii.

Účastníci konferencie akcentovali úlohu teórie, zvlášť ekonomickej a akademického prostredia, v poskytnutí dostatočného teoretického aparátu územným samosprávam pre riešenie problémov a vykonávanie ich kompetencií pri rozvoji územia.

Anna Vaňová, Silvia Tešínska, Katarína Petríková, Dana Švihlová

ŠTUDENTI UMB SÚŤAŽILI

Vyhodnotenie celoštátneho kola ŠVA 2009 na Katedre telesnej výchovy a športu FHV UMB

Dňa 29. 4. 2009 Katedra telesnej výchovy a športu FHV UMB v Banskej Bystrici privítala v športovej hale prodekanom pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov doc. I. Čillíkom, vedúcim KTVŠ doc. PaedDr. M. Nemcom, PhD., organizátormi podujatia PaedDr. E. Bendíkovou, PhD., PaedDr. R. Rozimom PhD. a prodekanom pre informatizáciu a rozvoj PaedDr. P. Zbiňovským, PhD. na akademickej pôde mladých vedcov zo slovenských univerzít pri príležitosti usporiadania 15. ročníka celoštátnej študentskej vedeckej aktivity (ŠVA) v teoretických sekciách a pohybových skladbách. Cieľom ŠVA 2009 bolo formou súťaže v rámci jednotlivých sekcií motivovať študentov, plne rozvinúť osobnostný potenciál, prejaviť analytické schopnosti, samostatné a kreatívne myslienie, komunikovať a obhajovať vlastný názor, ako aj zapojiť študentov do výskumnej činnosti, získavania nových podnetov pre rozvoj športovej vedy a aplikovateľných poznatkov pre telovýchovnú a športovú prax. Úroveň ŠVA 2009 v jednotlivých teoretických sekciách, kde odznelo množstvo zaujímavých príspevkov, bola garantovaná profesormi, docentmi a odborníkmi z celého Slovenska (KTVŠ FŠ Prešov, KTVŠ UMB Banská Bystrica, KTVŠ PF UKF Nitra, KTVŠ UJS Komárno, FTVŠ UK Bratislava). Podujatie vyvrcholilo pohybovými skladbami, kde sme mali možnosť vidieť náročné, kreatívne a zaujímavé vystúpenia študentov za podpory divákov, vo švíkoch praskajúcej športovej haly. Študenti prezentovali svoje práce v teoretických a pohybových sekciách.

TEORETICKÁ SEKCIA

HUMANISTIKA
miesto
Autor: Peter Baláž
Názov práce: Diváci na futbalových štadiónoch
FTVŠ UK Bratislava

EDUKOLÓGIA
1. miesto
Autor: **Zuzana Gajdošová**
Názov práce: Osobnostné rozdiely u atlétov so zameraním na rôzne atletické disciplíny
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
2. miesto
Autor: **Martin Miškolci**
Názov práce: Evaluácia e-learningového kurzu teória športového tréningu
KTVŠ PF UKF Nitra
3. miesto
Autor: **Jana Gereková**
Názov práce: Biorytmické zmeny v rozvoji vybraných pohybových schopností v biatlone
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica

KINANTROPOLÓGIA
1. miesto
Autor: **Pavol Čech**
Názov práce: Posúdenie vplyvu indikátorov posturálnej stability strelcov na fluktuáciu zameriavacieho bodu
FŠ PU Prešov
2. miesto
Autor: **Aurel Zelko, Harri Piitulainen**
Názov práce: Diagnostika supraspinálnej a spinálnej nervovej adaptácie na tréning
FTVŠ UK Bratislava
3. miesto
Autor: **Peter Janič**
Názov práce: Komparácia silových parametrov vrcholových plavcov v plaveckých spôsoboch
FTVŠ UK Bratislava

DOKTORANDSKÁ SEKCIA

1. miesto
Autor: **Mgr. P. Pivovarníček**
Názov práce: Rytmické zmeny výbušnej sily dolných končatín u mladých futbalistov v mikrocykle prípravného obdobia
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
2. miesto
Autor: **Mgr. Zuzana Borguľová**
Názov práce Vplyv 12-týždňového plyometrického programu na rozvoj sily dolných končatín u 10-ročných minibasketbalistiek
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
3. miesto
Autor: **Mgr. Silvia Končoková**
Názov práce: Rozvoj koordinačných schopností v krasokorčuľovaní žiačok v ŠK Iskra Banská Bystrica
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica

POHYBOVÉ SKLADBY

TANEČNÁ SEKCIA
1. miesto
Názov skladby: ZOMBIES
Autor: **Lucia Koniariková a kol.**
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
2. miesto
Názov skladby: RETRO FASCHION
Autor: **Beáta Soušková, Simona Poníková, Ivana Kinderová, Júlia Pivovarníková**
FŠ PU Prešov
3. miesto
Názov skladby: MÓDNA PREHLIADKA
Autor: **Karin Danielová a kol.**
FTVŠ UK Bratislava

ŠPORTOVÁ SEKCIA
1. miesto
Názov skladby: ČIKO-LIKO-RITO
Autor: **Ján Kraľčík a kol.**
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
2. miesto
Názov skladby: CIRKUS
Autor: **Silvia Ruščinová – Lucia Řezníčková**
FTVŠ UK Bratislava
3. miesto
Názov skladby: OVCE
Autor: **Krull Julián**
KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica

Vedenie Katedry telesnej výchovy a športu FHV UMB Banská Bystrica a doc. PaedDr. M. Nemec, PhD. blahoželá víťazom a ďakuje všetkým zúčastneným študentom za príkladnú a vzornú reprezentáciu. Veríme, že budúci akademický rok sa stretneme na akademickej pôde UJS KTVŠ v Komárne. Organizátori aj touto cestou ďakujú všetkým zainteresovaným, ktorí sa podieľali na príprave a spolupráci.

PaedDr. E. Bendíková, PhD.,
PaedDr. R. Rozim, PhD.

ŠVOUČ 2009 na Katedre hudobnej výchovy PF UMB

Tvorivosť a krása hudobného umenia boli mottom fakultného kola ŠVOUČ na Katedre hudobnej výchovy PF UMB, ktoré sa konalo 19.3.2009. Dvadsaťosem zúčastnených študentov malo možnosť súťažiť v piatich umeleckých sekciách: hra na klavíri, hra na husliach, iné nástroje, komorná hra a spev.

O umenie a predvádzané výkony bol zo strany divákov veľký záujem, čo potvrdila aj plná koncertná sála Katedry hudby. Súťažiaci predvádzali pomerne náročný repertoár, u mnohých muzikalita predčila očakávanie hodnotiacich porôt. Nemožno nevyzdvihnúť i nápaditosť a pestrosť dramaturgie. Komplexnosť výkonov len potvrdila smerovanie Katedry hudobnej výchovy podporovať tvorivú činnosť študentov, vytvárať priestor pre muzicírovanie a najmä priviesť študentov k pocitu radosti z prezentovanej hudby. Hodnotiace komisie ocenili dôkladnú prípravu študentov a stanovili poradie v jednotlivých sekciách. Na základe predvedených výkonov študentov vyjadrili presvedčenie, že budú inšpiráciou pre nasledujúci ročník ŠVOUČ.

Výsledky a ocenení študenti

Hra na klavíri
1. Miroslava Malá
2. Mária Krajčovičová
3. Miroslava Vasiľová

Hra na husliach
1. Ľubomíra Kurtulíková
2. Jaroslava Ilčíková
3. Radoslava Mojžišová

Iné nástroje
1. Katarína Žlnková
2. Oľga Rybárová
3. Jozef Malček

Spev
1. Zuzana Uhríková
2. Dalibor Lang
3. Slavomír Kolesár
   Jozef Jeňo

Komorná hra
1. Barbora Lipková a spol.
2. nebolo neudelené
3. Oľga Rybárová, Lukáš Jeňo

Miroslava Malá získala ocenenie za vynikajúci výkon v klavírnom sprievode

Mgr. art. Jana Škvarková, Art.D.

Víťazi komornej sekcie Barbora Lipková a spol.

Michaela Ďurianová – sekcia iné nástroje

Úspech študentky Pedagogickej fakulty UMB v Prahe

(správa z medzinárodného kola študentskej vedeckej konferencie Študentské psychologické dni 2009)

Dve študentky Pedagogickej fakulty (študijný program psychológia Bc.) reprezentovali našu univerzitu na súťažnej konferencii *Študentské psychologické dni 2009*, ktorá sa konala v dňoch 23. – 24. apríla v Prahe. Išlo o 9. ročník medzinárodnej študentskej vedeckej konferencie (ŠVOK) a zároveň jubilejný 10. ročník celoslovenského kola súťažných prác ŠVOČ v odbore psychológia. Tohtoročným organizátorom ŠVOK bola Katedra pedagogickej a školskej psychológie Pedagogickej fakulty Karlovej Univerzity v Prahe. Konferencie sa zúčastnilo 11 katedier psychológie z českých a slovenských univerzít (20 súťažných prác).

Po otvorení konferencie prof. PhDr. Stanislavom Štechom, CSc. – vedúcim Katedry pedagogickej a školskej psychológie PdF KU – prezentovali slovenskí a českí študenti psychológie svoje vedecko-odborné práce. Príspevky študentov hodnotila (na základe písomných znení prác, ako aj ich ústnych prezentácií) odborná porota pozostávajúca z členov českých a slovenských katedier psychológie v nasledujúcom zložení: doc. PhDr. Mária Bratská, CSc. (FF UK, Bratislava), Mgr. Peter Halama, PhD. (FF TU, Trnava), PhDr. Soňa Lemrová, PhD. (FF UP, Olomouc), PhDr. Irena Smetáčková, PhD. (PdF KU, Praha), Mgr. Miroslav Sirota,

PhD. (FSEV UK, Bratislava), PhDr. Bibiána Kováčová-Holevová (FF UPJŠ, Košice), PhDr. Pavel Uhlář (FF KU, Praha), PhDr. Ľubor Pilárik (FSVZ UKF, Nitra), Mgr. Ing. Eva Nábělková (PdF UMB, Banská Bystrica), Mgr. Pavel Tůma (FF MU, Brno) a Mgr. Miroslav Šipula (FSS MU, Brno).

Tento ročník súťažnej konferencie bol po prvýkrát vo svojej histórii rozdelený na bakalársku a magisterskú sekciu, pričom v prvej z nich súťažili o najlepšiu študentskú prácu študenti bakalárskeho štúdia a v druhej študenti magisterského štúdia psychológie. Konferencia sa vyznačovala priateľskou, no zároveň aj odborne inšpiratívnou atmosférou. Porota ocenila zaujatie a originalitu, ktoré boli zrejmé zo všetkých súťažných prác.

Univerzitu Mateja Bela reprezentovali študentky bakalárskeho študijného programu psychológia: Natália Fecková (s prácou *Fenomén zmyslu života – overovanie psychometrických vlastností nástroja na zisťovanie prežívania zmyslu*) a Miroslava Papšová (s prácou *Školská úspešnosť detí žijúcich v transformovaných detských domovoch*). Študentky boli do celoslovenského a medzinárodného súťažného kola ŠVOK v odbore psychológia nominované Katedrou psychológie PdF UMB na základe výsledkov katedrového kola súťaže ŠVOČ ako autorky prvých dvoch víťazných prác.

V rámci bakalárskej sekcie prezentovali českí a slovenskí študenti 8 súťažných prác. Možno konštatovať, že práce oboch študentiek našej univerzity obstáli v medzinárodnej konkurencii študentov psychológie veľmi dobre. Ako mimoriadny úspech možno označiť najmä **1. miesto** našej študentky Natálie Feckovej v medzinárodnom kole súťaže a zároveň víťazstvo v celoslovenskom kole ŠVOČ. Natália Fecková sa so svojou prácou umiestnila pred ďalšími dvoma autormi súťažných prác zo Slovenska: študentkou Máriou Hollou (Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského) a študentom Michalom Hajdúkom (Filozofická fakulta Univerzity Komenského). Natálii Feckovej v mene celého osadenstva Katedry psychológie PdF UMB srdečne blahoželáme!

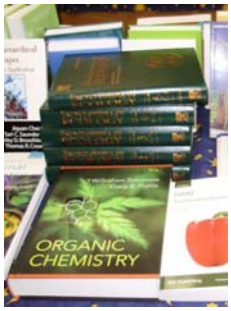
V rámci magisterskej sekcie medzinárodného kola súťaže výborne obstála brnenská Fakulta sociálnych štúdií Masarykovej univerzity, nakoľko prvé dve víťazné miesta obsadili študenti práve tejto fakulty. Prvé miesto v celoslovenskom kole v rámci magisterskej sekcie získala pre Filozofickú fakultu Trnavskej univerzity študentka Bc. Miriam Ďurigová. Víťazné práce boli ocenené diplomom, hodnotnými knihami z odboru psychológie a v prípade prvých miest tiež finančnou čiastkou.

Ďalší ročník medzinárodnej a celoslovenskej študentskej konferencie *Študentské psychologické dni 2010* sa bude konať v Nitre pod záštitou Katedry psychológie na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva Univerzity Konštantína Filozofa. Veríme, že – rovnako ako tento rok – budú aj v budúcom roku naši študenti psychológie Univerzitu Mateja Bela úspešne reprezentovať.

Mgr. Ing. Eva Nábělková
odborná asistentka na Katedre psychológie PF UMB

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA INFORMUJE

Vedecká kniha 2009

V dňoch 12. – 13. mája 2009 sa v Univerzitnej knižnici UMB konal už piaty ročník predajnej výstavy zahraničných vedeckých a odborných publikácií *Vedecká kniha 2009*. Univerzitná knižnica UMB organizuje toto podujatie už tradične spolu s kníhkupectvom Malé centrum z Bratislavy, ktoré na výstave predstavilo celkom 865 titulov učebníc, vedeckých monografií, odborných publikácií a encyklopédií.

Výstavu si počas dvoch dní prezrelo osemdesiat návštevníkov. Najviac záujemcov o výstavu a ponúkané tituly bolo už tradične z Fakulty prírodných vied UMB. Na základe návrhov návštevníkov výstavy zakúpila knižnica do svojho knižničného fondu celkom sedemdesiatsedem titulov vedeckých a odborných publikácií z prírodných vied, politológie, ekonómie a lingvistiky. Medzi zakúpenými titulmi je aj jedinečné druhé vydanie osemzväzkového slovníka ***The New Palgrave Dictionary of Economics***, ktoré vydavatelia označili za zdroj informácií pre novú generáciu ekonómov. Autori textu hesiel a príspevkov sú také autority v oblasti ekonómie ako Milton Friedman, Paul Samuelson, James Buchanan, Kenneth Boulding, George Stigler, James Tobin, Kenneth Arrow a i. Medzi autormi je niekoľko nositeľov Ceny Švédskej ríšskej banky za ekonomické vedy na pamiatku Alfreda Nobela. Okrem uvedeného slovníka obohatí fond Ekonomickej študovne UK aj titul ***Market Risk Analysis***, ktorý podaroval knižnici Jacek Lewinson. Tento set pozostáva zo štyroch zväzkov: 1. *Quantitative Methods in Finance; 2. Practical Financial Econometrics; 3. Pricing, Hedging and Trading Financial Instruments; 4. Value-At-Risk Models*. Autorka publikácie je Carol Alexander.

Do fondu Univerzálnej študovne UK pribudne v tomto roku ďalšia hodnotná encyklopédia – ***Encyclopedia of Ecology***. Päťzväzkovú encyklopédiu spracoval medzinárodný tím expertov a vyšla vo vydavateľstve Elsevier. Obsahuje najnovšie poznatky zo všetkých oblastí ekológie od všeobecnej po aplikovanú, z behaviorálnej ekológie, ekologického inžinierstva, informačných ekosystémov, ekotoxikológie atď.

V rámci výstavy sa uskutočnili prednášky Jaceka Lewinsona – zástupcu zahraničných vydavateľstiev Brill, Walter de Gruyter, Hart Publishing, Hodder Education, Exed, Lippincott Williams and Wilkins, Palgrave MacMillan, John Wiley and Sons. Okrem prezentácie nových titulov vydavateľstiev predstavil novinku v službách vydavateľstva Wiley-Wiley plus. Služba sprístupňuje kolekciu dvesto titulov interaktívnych učebníc a je určená učiteľom a študentom vysokých škôl. Univerzita dostala ponuku na vyskúšanie tejto služby formou mesačného voľného prístupu k vybranému titulu učebnice. Viac informácií o ponúkanej službe nájdete na webovej stránke www.wileyplus.org

PhDr. Ľudmila Homolová
Univerzitná knižnica UMB

PLAŤ MODERNE, PLAŤ KARTOU

Blíži sa koniec školského roka a s ním dlhé letné prázdniny. Ak plánuješ cestovať, viac ako inokedy oceníš komfort bezhotovostného platenia, ktorý poskytujú bankové platobné karty. Svoje finančné prostriedky tak budeš môcť mať stále pri sebe, hoci v skutočnosti sa budú úročiť na tvojom účte v banke až do chvíle, kým nimi nezaplatíš. Navyše peniaze môžeš mať k dispozícii vždy v mene tej krajiny, na území ktorej sa práve nachádzaš. Platobné karty môžeš používať vo všetkých bankomatoch a v POS termináloch označených rovnakým logom, aké je na tvojej platobnej karte.

Ako si vybrať platobnú kartu?

Slovenská sporiteľňa vydáva elektronické a embosované platobné karty spoločností VISA a MasterCard. Pri výbere typu karty je potrebné zohľadniť, na aké finančné operácie chceš svoju platobnú kartu predovšetkým používať. Embosované platobné karty sú akceptované v zahraničí vo väčšom počte obchodných miest ako karty elektronické a majú tiež širšie možnosti použitia. Neoceniteľné služby ti poskytnú najmä pri nakupovaní cez telefón alebo internet alebo počas pobytu v zahraničí, kde zvýšia tvoj imidž dôveryhodného zákazníka.

Prečo je výhodné používať bankové platobné karty?

- **peniaze máš stále pri sebe, pričom sa zároveň úročia na tvojom účte v banke**
- **prostredníctvom POS terminálu bezhotovostne zaplatíš na celom svete bez poplatku**
- **v bankomatoch na Slovensku a v zahraničí si môžeš zo svojho účtu vybrať finančnú hotovosť v mene krajiny, v ktorej sa práve nachádzaš**
- **príkaz na úhradu cez bankomat Slovenskej sporiteľne vykonáš bez poplatku**
- **kredit kariet mobilných operátorov si dobiješ cenovo výhodnejšie**
- **s kartou VISA Electron Euro<26 môžeš čerpať výhody a zľavy takmer vo všetkých krajinách Európy**
- **výber hotovosti platobnou kartou v bankomatoch Slovenskej sporiteľne a skupiny ERSTE BANK v Rakúsku, Česku, Maďarsku, Chorvátsku, Srbsku, Rumunsku a na Ukrajine bez poplatku**
- **stav a pohyb finančných prostriedkov na svojom účte budeš mať stále pod kontrolou rýchlou SMS notifikáciou**
- **môžeš k nim získať výhodné cestovné poistenie.**

Aké výhody navyše poskytujú embosované platobné karty?

- **vyberať hotovosť v obchodných miestach bánk**
- **objednávať a platiť cez internet alebo cez telefón.**

VYBER SI Z NAŠEJ PONUKY

VISA Electron

Medzinárodnú bankovú platobnú kartu VISA Electron získaš v Slovenskej sporiteľni k účtu SPOROžíro vysokoškolák opakovane bez poplatku. Ku karte si môžeš dokúpiť cestovné poistenie v poisťovni KOOPERATIVA.

Maestro

Je to medzinárodná platobná karta s možnosťou dokúpiť si cestovné poistenie v poisťovni KOOPERATIVA.

VISA Electron Euro<26

Najväčší záujem majú klienti do 26 rokov o platobnú kartu VISA Electron Euro<26, ktorá zároveň slúži ako členský preukaz mládeže CKM SYTS. Svojho držiteľa oprávňuje na uplatňovanie si zliav a iných výhod pri cestovaní, ubytovaní, vzdelávaní, kultúrnych a športových podujatiach na Slovensku a v Európe. K platobnej karte si môžeš dokúpiť cestovné poistenie v pobočkách CKM alebo v poisťovni UNION. Karta sa vydáva na rok.

VISA Classic

Je embosovaná banková platobná karta, ku ktorej si môžeš dokúpiť cestovné poistenie v poisťovni KOOPERATIVA, prípadne členstvo v IAPA (International Airline Passengers Association) na získanie výrazných zliav v hoteloch a požičovniach automobilov.

MasterCard Mass

Je embosovaná banková platobná karta, ku ktorej si môžeš dokúpiť cestovné poistenie v poisťovni KOOPERATIVA, prípadne členstvo v ECI (Executive Club International) na získanie výrazných zliav v hoteloch a požičovniach automobilov.

Ďalšie informácie o všetkých produktoch a službách Slovenskej sporiteľne ti radi poskytnú osobní poradcovia v obchodných miestach banky, na nepretržitej linke Sporotel 0850 111 888, 0910 111 888 alebo 0915 111 888, alebo ich nájdeš na internetovej stránke www.slsp.sk.

SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA

Z publikačnej činnosti pracovníkov UMB

Baranová, Eleonóra. ***Hudobno-pohybová výchova v predškolskom a mladšom školskom veku****. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Pedagogická fakulta, 2009. 68 s. ISBN 978-80-8083-668-9*

Jedným zo sprievodných znakov obdobia predškolského a mladšieho školského veku je rozvoj aktivít, ktoré už nie sú samoúčelné, ale koordinované, vedú k prispôsobovaniu sa, resp. presadzovaniu v spoločnosti vrstovníkov. Dochádza pritom k postupnému osvojovaniu noriem správania a rozvoju komunikačných schopností, ktoré dieťa môže rozvíjať aj v hudobno-pohybových činnostiach. Publikácia prináša množstvo konkrétnych hudobno-pohybových praktík, modely hier a tvorivých postupov, ktoré ovplyvnia kvalitu nielen hudobno-pohybovej výchovy, ale i všestranného rozvoja dieťaťa. Jej zámerom je inšpirovať a poukázať na netradičné, kreatívne a atraktívne možnosti hudobno-pohybovej výchovy. Na základe pedagogických skúseností a praxou verifikovaných modelových situácií predkladá autorka publikáciu, ktorá sleduje niekoľko cieľov – tešiť sa na hudobno-pohybovú výchovu, implicitne s tým mať rád hudbu, hudobno-pohybový prejav a predovšetkým optimálne vplývať na komplexný rozvoj dieťaťa, jeho intelekt, fyzickú zdatnosť a emócie.

Holec, Stanislav a kol. ***Prírodné vedy - integrovaný prístup.*** *Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Fakulta prírodných vied, 2008. 358 s. + 1 CD. ISBN 978-80-8083-563-7*

Motívom tvorby publikácie bola snaha prispieť po obsahovej i metodickej stránke ku skvalitneniu prípravy žiakov stredných škôl v oblasti prírodných vied a k príprave učiteľov týchto predmetov, resp. učiteľov z praxe. Publikácia má slúžiť nielen pre žiakov ako zdroj informácií, ale aj ich učiteľom ako zdroj inšpirácie a námetov pre teoretickú výučbu i pre aktivity experimentálneho charakteru. Je prístupná v tlačenej verzii i vo verzii na CD nosiči. Elektronická verzia obsahuje prepojenie textu na experimentálne aktivity prezentované formou žiackych pracovných listov a metodických návodov pre učiteľov. Experimenty spolu s textami majú za úlohu vypestovať a podporiť schopnosti žiakov dávať do prírodovedného kontextu javy, s ktorými sa stretávajú v bežnom živote, vytvárať a prehlbovať u žiakov viaceré zručnosti, napr. prácu s informáciami, bádateľské aktivity a pod. Publikácia vznikla v rámci projektu KEGA *Nové prvky v obsahu a metodike prípravy budúcich učiteľov fyziky a ďalších prírodovedných predmetov* a medzinárodného projektu Leonardo da Vinci *ComLab-2 – počítačom podporované laboratórium vo vyučovaní prírodovedných a technických predmetov*.

Martinkovičová, Miriam. ***Etika ako súčasť profesionalizácie zamestnancov verejnej správy****. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2009. 170 s. ISBN 978-80-8083-729-7*

Zamestnanci verejnej správy predstavujú skupinu odborníkov, ktorí poskytujú služby štátu a verejnosti na požadovanej profesionálnej úrovni. Táto skutočnosť vyžaduje permanentné zdokonaľovanie a kultivovanie ich odborných, ako aj sociálnych kompetencií. Cieľom publikácie je vymedziť teoretické východiská poukazujúce na miesto a význam etiky a etických štandardov správania ako súčasti profesionálneho pracovného výkonu zamestnancov verejnej správy, identifikovať rozhodujúce mimoprávne determinanty rekultivácie prostredia poskytujúceho služby verejnosti a charakterizovať základné sociálne kompetencie podporujúce aktuálny trend rozvoja profesionalizácie zamestnancov verejnej správy.

Švecová, Milada – Sásiková, Kamila. ***Výchova k udržateľnému rozvoju v podmienkach škôl a jej manažment.*** *Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Fakulta prírodných vied, 2008. 161 s.* ISBN 979-80-8083-684-9

Autorky sa v monografii zameriavajú na dôležité atribúty vzdelávania a manažmentu vyučovacieho procesu od kľúčových kompetencií cez efektívne metódy a formy vyučovania až po nezastupiteľnú úlohu manažérov vzdelávacieho procesu priamo v prostredí škôl, ktorými sú predovšetkým riaditeľ školy a koordinátor environmentálnej výchovy. Vo vzťahu k prebiehajúcej tvorbe školských vzdelávacích programov na slovenských školách riešia aj niektoré prierezové témy, predovšetkým environmentálnu výchovu.

Z fondu Univerzitnej knižnice UMB
vybrala a spracovala
PhDr. Ľudmila Homolová

ŠPORT

Maratón univerzít a vysokých škôl Slovenska v aerobiku

Dňa 1. apríla 2009 sa na novom ihrisku s umelou trávou v areáli študentského domova v Horskom parku v Bratislave uskutočnil nultý ročník majstrovstiev Slovenska *Maratónu univerzít a vysokých škôl v aerobiku.* 173 cvičeniek a cvičencov súťažilo 4 hodiny o pekné ceny a hlavne o prvenstvo v zaujímavej a veľmi obľúbenej športovej disciplíne.

Maratón v aerobiku sa cvičil 4 hodiny, každá cvičebná jednotka trvala 50 minút s 10 minútovou prestávkou. Počas cvičenia prebiehalo hodnotenie cvičiacich rozhodkyňami (všetky rozhodkyne boli z Bratislavy), z ktorého bolo určené konečné poradie. Jednotlivé hodiny precvičovali profesionálni cvičitelia z fitnescentier v Bratislave. Cvičenky určite pritiahli aj také zvučné mená v aerobiku ako je Milan Adamka a Zora Czoborová. Cvičitelia precvičovali v nasledovnom poradí: CRAZY AEROBIK – Janka Čechvalová, INTERVAL BODY POWER – Milan Ondruš, LATINO AEROBIK – Milan Adamka, KICK – BOX – Zora Czoborová. Cvičiacich prišli podporiť aj zástupcovia Slovenskej asociácie akademického športu, Ministerstva školstva SR a vysokoškolského klubu Ekonóm, ktorých prispením sa akcia mohla uskutočniť. Cvičilo sa vo výbornej atmosfére a na svoje si prišli aj diváci.

Konečné poradie

ženy

1. miesto VASILENKOVÁ Denisa, FPM Bratislava
2. miesto MOJŠOVÁ Mária, KUPF Bratislava
3. miesto BROSKOVÁ Zuzana, FaF UK Bratislava
4. miesto UHNÁKOVÁ Lucia, UMB Banská Bystrica

muži

1. miesto PINTER Tomáš, FTVŠ UK Bratislava
2. miesto BUDAJ Andrej, NHF Bratislava
3. miesto POLÁK Milan, NHF Bratislava

Podujatie organizačne zabezpečili učitelia CTVŠ Ekonomickej univerzity v Bratislave a riaditeľkou akcie bola Mgr. Drahomíra Lörinczová. Našu univerzitu reprezentovali študentky FHV UMB Lucia Uhnáková, Lucia Filová, Jana Šrenkelová, Daniela Klinčáková a Terézia Gerová. Študentka 1. ročníka Mgr. štúdia odbor európske kultúrne štúdie FHV UMB Lucia Uhnáková je našou úspešnou cvičiteľkou, ktorá predcvičuje aerobik v rámci ŠPV ŠK UMB. Aerobiku sa začala venovať najprv na UMB v rámci športu pre všetkých, neskôr dostala ponuku cvičiť v Aerobik centrum Veka v mestskej časti Sásová. Jej ďalšie kroky viedli do novo otvoreného Nike fitness centra v Európe, kde je úspešná inštruktorka v aerobiku. Momentálne navštevuje slovenskú školu aerobiku a tanca Body Emotion v Bratislave, kde si dokončuje špecializáciu aerobik tréner 2 triedy.

Doterajšie úspechy:

- 3. miesto Aerobik maratón Zvolen 2006 (ženy do 25 rokov)
- 2. miesto Aerobik maratón Zvolen 2007 (ženy do 25 rokov)
- Nike inštruktor, celoslovenská súťaž trénerov aerobiku, 12 najlepších vybrali prezentovať značku Nike, ktorú sa snaží úspešne prezentovať na pôde univerzity, ale aj mesta.

PaedDr. Júlia Palovičová, PhD.
ŠPV ŠK UMB

Volejbalový turnaj o pohár Rektorky UMB a Predsedu OZ UMB

Dňa 7. mája 2009 sa uskutočnil 12. ročník volejbalového turnaja zamestnancov UMB o pohár Rektorky UMB a Predsedu OZ na UMB. Tohto tradičného športového podujatia zamestnancov univerzity sa zúčastnili družstvá z troch fakúlt UMB. Pod vysokými sieťami sme boli svedkami skvelých výkonov a maximálneho nasadenia. V turnaji, ktorý sa hral systémom vzájomných zápasov každý s každým, prvé miesto získalo družstvo FHV UMB. Po skončení namáhavých bojov bolo pre všetkých účastníkov turnaja pripravené prijemné posedenie spojené s vyhodnotením turnaja a občerstvením. Toto tradičné podujatie pre zamestnancov UMB pripravili členovia Klubu telesnej výchovy UMB a KTVŠ FHV UMB.

VÝSLEDKY TURNAJA

1. Fakulta humanitných vied UMB
2. Ekonomická fakulta UMB
3. Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB

Všetkým účastníkom k podaným športovým výkonom gratulujeme.

Tešíme sa na najbližšie celouniverzitné športovo-spoločenské podujatie zamestnancov UMB, ktorým bude *Tenisový turnaj zamestnancov UMB* v septembri 2009. Na toto podujatie všetkých srdečne pozývame.

doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.
organizátor celouniverzitných podujatí UMB

IX. ročník MEMORIÁLU A. DREXLERA

Dňa 23. 5. 2009 sa konali na FHV UMB v športovej hale KTVŠ medzinárodné gymnastické preteky IX. ročník MEMORIÁLU A. DREXLERA, ktorých sa zúčastnili pretekári z Českej republiky, Poľska, Ukrajiny a všetky slovenské kluby. Preteky otvoril **honorárny konzul Ukrajiny p. Tokač. V** rámci pretekov sa konali aj súťaže 2. kola Slovenského pohára ml. žiakov A, B; st. žiakov A, B; juniorov. V najvyšších kategóriách dominovali pretekári z domáceho klubu KŠG UMB Banská Bystrica. IX. ročník Memoriálu A. Drexlera vyhral **Samuel Potančok so ziskom** 68,05 b. a v súťaži juniorov **Martin Argaláš** znovu potvrdil limit na EYOF v Tampere (Fínsko), ktorý stanovila SGF na 75,0 bodu. Prvýkrát sa mu limit podarilo splniť v Innsbrucku 75,4 b., teraz pred domácim publikom získal celkový počet bodov **76,35**.

Mgr. Juraj Kremnický
riaditeľ pretekov

2.kolo Slovenského pohára žiakov, Banská Bystrica 23.5.2009

Výsledková listina

PC	Meno a priezvisko	Roč.	Klub	Prostné			Kôň na šírku			Kruhy			Preskok			Bradlá			Hrazda			Spolu	Tréner
	Juniori			PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE			
1	Martin Argaláš	1992	KŠG UMB BB	4,0	8,90	**12,90**	3,2	8,65	**11,85**	4,4	8,60	**13,00**	4,6	9,40	**14,00**	3,9	9,20	**13,10**	3,7	7,80	**11,50**	**76,35**	Kremnický
2	Slavomír Michňák	1992	TJ Sl. UK BA	4,9	8,55	**13,45**	4,8	7,15	**11,95**	2,7	8,30	**11,00**	4,0	9,25	**13,25**	3,6	8,00	**11,60**	3,2	9,10	**12,30**	**73,55**	Zvalo, Krištof
3	Ivan Vargovský	1994	TJ Sl. UK BA	4,1	8,65	**12,75**	3,8	7,40	**11,20**	3,2	8,00	**11,20**	4,6	9,20	**13,80**	3,7	9,50	**13,20**	2,7	8,40	**11,10**	**73,25**	Zvalo, Krištof
4	Michal Kiss	1994	TJ Sl. UK BA	4,1	7,75	**11,85**	3,8	8,30	**12,10**	2,4	7,30	**9,70**	4,0	9,00	**13,00**	3,7	9,40	**13,10**	2,7	8,15	**10,85**	**70,60**	Zvalo, Krištof
5	Alex Medek	1993	TJ Sl. UK BA	3,5	8,30	**11,80**	3,7	5,50	**9,20**	2,1	7,80	**9,90**	3,0	8,80	**11,80**	3,0	9,35	**12,35**	2,3	6,30	**8,60**	**63,65**	Zvalo, Krištof
6	Peter Horn	1993	TJ Sl. UK BA	3,5	8,00	**11,50**	2,4	6,15	**8,55**	2,1	7,80	**9,90**	3,0	9,00	**12,00**	2,9	8,55	**11,45**	1,9	7,80	**9,70**	**63,10**	Zvalo, Krištof
7	Eduard Marčák	1994	Gymnastik KE	4,0	7,80	**11,80**	2,4	1,60	**4,00**	2,4	7,80	**10,20**	4,6	9,40	**14,00**	3,3	3,00	**6,30**	2,3	7,70	**10,00**	**56,30**	Dučák
8	Martin Pajtáš	1994	Gymnastik KE	3,4	7,60	**11,00**	0,9	0,00	**0,90**	1,9	7,90	**9,80**	3,0	9,20	**12,20**	2,5	3,95	**6,45**	1,3	0,00	**1,30**	**41,65**	Dučák
9	Jakub Fodor	1993	Gymnastik KE	2,2	7,55	**9,75**	1,2	0,00	**1,20**	1,5	2,40	**3,90**	3,0	9,40	**12,40**	1,2	0,50	**1,70**	0,0	0,00	**0,00**	**28,95**	Dučák

IX. Ročník Memoriálu A. Drexlera, Banská Bystrica 23.5.2009

Výsledková listina

PC	Meno a priezvisko	Roč.	Klub	Prostné			Kôň na šírku			Kruhy			Preskok			Bradlá			Hrazda			Spolu	Tréner
				PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE		PnD	PnE			
1	Samuel Potančok	1996	KŠG UMB BB	3,4	8,90	**12,30**	3,8	6,05	**9,85**	2,7	7,90	**10,60**	3,8	9,30	**13,10**	3,5	9,20	**12,70**	3,1	6,40	**9,50**	**68,05**	Kremnický
2	Igor Takáč	1997	TJ Sl. UK BA	3,7	8,35	**12,05**	2,1	7,05	**9,15**	2,6	8,70	**11,30**	3,0	9,10	**12,10**	3,3	9,35	**12,65**	2,5	8,10	**10,60**	**67,85**	Konečný
3	Ján Špajs	1995	TJ Sl. UK BA	3,8	7,00	**10,80**	2,3	7,40	**9,70**	2,6	8,70	**11,30**	3,0	9,00	**12,00**	3,2	9,55	**12,75**	2,5	7,70	**10,20**	**66,75**	Konečný
4	Šimon Feješ	1996	TJ Sl. UK BA	3,7	8,10	**11,80**	1,6	6,00	**7,60**	2,7	8,40	**11,10**	3,0	9,35	**12,35**	3,1	8,85	**11,95**	1,9	7,40	**9,30**	**64,10**	Konečný
5	Ondřej Dostál	1995	ČR	3,3	8,10	**11,40**	2,2	6,45	**8,65**	2,4	8,80	**11,20**	3,8	8,90	**12,70**	3,3	8,35	**11,65**	2,4	5,80	**8,20**	**63,80**	Navrkal
6	Szymon Górecki	1995	Polsko	3,2	7,50	**10,70**	3,1	5,80	**8,90**	2,4	7,20	**9,60**	3,0	9,50	**12,50**	2,8	7,80	**10,60**	2,4	8,90	**11,30**	**63,60**	Paluch
7	Radek Smékal	1994	ČR	3,0	7,70	**10,70**	2,9	7,10	**10,00**	2,3	7,80	**10,10**	3,0	9,50	**12,50**	3,3	8,55	**11,85**	2,1	5,50	**7,60**	**62,75**	Navrkal
8	Matěj Dostál	1993	ČR	2,7	7,95	**10,65**	2,2	7,05	**9,25**	1,9	8,30	**10,20**	3,0	8,70	**11,70**	3,1	8,55	**11,65**	1,1	1,50	**2,60**	**56,05**	Navrkal
9	Rafal Redo	1995	Polsko	3,7	7,80	**11,50**	1,3	2,10	**3,40**	2,1	7,80	**9,90**	3,8	9,40	**13,20**	1,7	3,95	**5,65**	2,1	8,00	**10,10**	**53,75**	Paluch
10	Stanislav Kachanov	1994	Ukraina	2,7	6,25	**8,95**	1,5	4,35	**5,85**	2,1	7,40	**9,50**	3,0	8,40	**11,40**	2,5	8,55	**11,05**	1,0	0,00	**1,00**	**47,75**	Havryschuk
11	Jakub Mláka	1995	Gymnastik KE	3,0	8,20	**11,20**	0,7	0,00	**0,70**	1,9	8,30	**10,20**	3,0	7,70	**10,70**	1,9	5,85	**7,75**	1,6	3,35	**4,95**	**45,50**	Varga
12	Tomasz Trepner	1997	Polsko	2,8	6,45	**9,25**	1,5	3,45	**4,95**	2,1	8,00	**10,10**	3,0	9,00	**12,00**	1,5	5,40	**6,90**	1,2	0,60	**1,80**	**45,00**	Paluch
13	Andriy Tryguba	1998	Ukraina	2,6	8,00	**10,60**	1,3	3,15	**4,45**	1,8	6,90	**8,70**	3,0	8,55	**11,55**	2,0	5,85	**7,85**	1,2	0,00	**1,20**	**44,35**	Havryschuk
14	Vladyslav Kachanov	1995	Ukraina	2,6	7,35	**9,95**	1,4	3,60	**5,00**	1,8	6,50	**8,30**	3,0	8,70	**11,70**	1,7	4,90	**6,60**	1,0	0,00	**1,00**	**42,55**	Havryschuk
15	Volodimyr Biryusov	1995	Ukraina	3,1	6,00	**9,10**	1,5	4,00	**5,50**	1,8	6,50	**8,30**	3,0	9,45	**12,45**	1,7	4,25	**5,95**	0,4	0,00	**0,40**	**41,70**	Havryschuk

Slovenky senzačne bronzové na EP v chôdzi

Slovenské chodkyne prekvapili 3. miestom so ziskom 72 bodov v súťaži družstiev na 8. ročníku Európskeho pohára v chôdzi vo francúzskom Metz (24.5.2009), keď skončili za favorizovaným Ruskom (14 bodov) a Španielskom (18 bodov). Trio Zuzana Malíková (Lokomotíva Šurany), Mária Gáliková (VŠC Dukla B. Bystrica), Mária Czaková (Stavbár ŠG Nitra) využilo zaváhanie ďalších popredných tímov. Slovenky tak napodobnili družstvo mužov SR na 50 km na EP 1998 v Dudinciach, ktoré vtedy skončilo tiež tretie. Najlepšie individuálne umiestnenie si vybojovala Zuzana Malíková, ktorá skončila osemnásta časom 1:39:42 h.

VŠETKY TRI ČLENKY DRUŽSTVA SÚ ABSOLVENTKAMI, RESP. ŠTUDENTKAMI UMB.

Mária Gáliková je absolventkou FPV UMB, kde študovala matematiku, **Zuzana Malíková** je absolventkou FHV, kde vyštudovala učiteľstvo v kombinácii telesná výchova – biológia a najmladšia z družstva **Mária Czaková** je študentkou prvého ročníka na KTVŠ FHV UMB v študijnom programe šport. Zisk bronzovej medaily na Európskom pohári, ktorý býva raz za dva roky a je akýmsi európskym šampionátom v súťaži družstiev, je najvýraznejší výsledok ženskej chôdze v histórii, a to aj za éry Československa.

Zľava : Zuzana Malíková, Mária Gáliková, Mária Zaková

VÝSLEDKY

ŽENY (20 km)

1. Maria Vascová (Šp.) 1:32:53 h, 2. Anisja Kirdjapkinová (Rus.) 1:33:28, 3. Kristina Saltanovičová (Lit.) 1:34:17, 4. Olive Loghnaneová (Ír.) 1:34:52, 5. Larisa Jemelianovová (Rus.) 1:35:16, 6. Beatriz Pascualová (Šp.) 1:35:28,... **18. Zuzana Malíková 1:39:42, 23. Mária Gáliková 1:41:54, 31. Mária Czaková (všetky SR) 1:48:52.**

DRUŽSTVÁ (bodujú tri najlepšie)

Rusko (Kirdjapkinová, Jemelianovová, Šumkinová/Sokolovová) 14, 2. Španielsko (Vascová, Pascualová, Takacsová/Floridová) 18, **3. Slovensko (Zuzana Malíková, Mária Gáliková, Mária Czaková)** 72, 4. Švajčiarsko 83, 5. Ukrajina 85, 6. Francúzsko 103.

PaedDr. Martin Pupiš, PhD., KTVŠ FHV UMB

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžete posielať elektronickou poštou na adresu ludmila.kucharova@umb.sk na Rektorát UMB, referát propagácie a vzťahov s verejnosťou. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 22. septembra 2009.

Redakčná rada

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
Universitas Matthiae Belii
Eruditio Mores Futurum
Universitas Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici *Universitas Matthiae Belii*. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/8. Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Výkonná redaktorka: Ing. Ľudmila Kuchárová, tf.: 048/4461118, e-mail: ludmila.kucharova@umb.sk Jazykový redaktor: PhDr. Július Lomenčík, PhD. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava a tlač: Miroslav Chladný, tlačiareň BRATIA SABOVCI, spol. s r.o. Zvolen, http://www.printbs.sk, Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk, ***Nepredajné.***